

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
അഭിശ്രവണമന്ത്ര പാഠഃ

Version Notes:

This is now the current Version 3.1 dated May 31, 2021.

1. This replaces the earlier version 3.0 dated April 18, 2018.
2. This version has been updated with the errors found and reported till May 31, 2021.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	1.0 dated 10th March 2017
2nd	Version Number	2.0 dated 10th Jan 2018
3rd	Version Number	3.0 dated 18 th April 2018

SHORT NOTE ON “ABHISRAVANAM”

Abhisravanam means dignified hearing. Abhisravana Mantra should be chanted during ceremony to forefathers like Sraadham etc. This should be chanted loudly while the Brahmins are partaking food so that these mantras are to be heard by Brahmins, who represent “Pitrus” of Sraadham ceremony. Since these Mantras are about “Pitrus”, when chanted they are pleased and depart contented after Sraadham ceremony. These Mantras will also keep the “Raakshasaas”(evil forces)/ other hindrances at bay.

Brahmins will be invited to perform Abhisravanam. They should be offered dakshina after the Sraadham for chanting Abhisravanam.

For Ekodishtam (the eleventh day of death ceremony), Sapindeekaranam (the 12th day ceremony), Maasikam, Anumaasikam, Naandi, Gaya Sraadham, 1st Sraadham of the deceased (1st Death Anniversary) etc., Abhisravanam Mantra shall not to be chanted.

The Abishravana Mantras are the part of “Taittiriya Shaka” and the Mantras are from “SAMHITA” and “BRAHMANA”

General Notes:

This Book has been brought to you with the courtesy of some Veda learners who have collaborated to prepare this book.

Please give your feedback, comments and report errors to the e-mail id vedavms@gmail.com. We shall strive to make this book more accurate and error-free.

You may note that there are inherent “paata bedhas” when we compare various sources and books, the Taittiriya Sakhaa compiled and commented by Shri. Sayanacharya of 13th Century and Shri Bhatta Bhaskaracharya (period unknown). Their manuscript compilations were later converted into books by great Scholars. One of such sets of “Taittiriya” was printed and published during earlier 1900 A.D. at Govt. Branch Press, Mysore and another set later published under “Anandaashram Series”. These Books were referred to by us as our primary source material for this Book.

We have also referred “Yaajusha Ratnaakaram” in Sanskrit and “Abisravana Mantra Patana” in grantha Script published in 1923 by Shri T.M. Narayana Shastri .

This book has not been prepared with any commercial purpose and is purely for studies.

Conventions used in Letters:

ॐ is represented by (gg)

—

ॐ is represented by (gm)

—

ॐ is represented as anunaasikam

—

”[]” is represented as the end of a “panchaati”, not a full-stop nor a sentence break. Hence donot stop the chant on the mark of “[]” and continue till a sentence break (full stop) comes.

In this book wherever “ॐ” appears in Large & Bold Fonts than the normal ones used , please enlongate/stretch such letter to 3 maatras and chant.

Table of Contents

1. പുരുഷ സൂക്തം.....	6
2. ഉത്തര നാരായണം.....	9
3. മഹാ നാരായണം.....	10
4. ഋതഃ സത്യം	12
5. രക്ഷോഃസ്തം.....	12
6. രക്ഷോഹണോ വലഗഹനഃ	17
7. സോമായ പിതൃമതേ.....	18
8. ഉശന്തസ്ത്വാ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ.....	19
9. ഭക്ഷഹി മാഃഽവിശ.....	23
10. ധ്രുവാഃസി ധരുണാഃസ്തൃതാ.....	27
11. അഗ്ന ഉദധേ യാ ത ഇഷുഃ.....	30
12. ശിരോ വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ.....	32
13. അസാവാദിത്യോ ഽസ്മിൻ ലോക.....	34
14. സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ.....	37
15. ഏകവിശ്വ ഏഷ ഭവതി.....	39
16. ഇന്ദ്രോ വൃത്രഃ ഹത്യാ	41
17. വൈശ്വദേവേന വൈ പ്രജാപതിഃ.....	45
18. അഗ്നയേ ദേവേഭ്യഃ.....	49
19. ഉശന്തസ്ത്വാ ഹവാമഹ.....	54
20. അയം വാവ.....	56
21. ഉശൻ. ഹ വൈ.....	58
22. തഃ ഹൈതമേകേ പശുബന്ധ	61
23. യാം പ്രഥമാമിഷ്ടകാമുപദധാതി.....	66
24. ഋചാം പ്രാചീ.....	68

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
 ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ।

അഭിശ്രവണമന്ത്രപാഠഃ

വേദാന്തഃ

ഓം । അഗ്നിമീ॑ളേ പു॒രോഹി॑തം യ॒ജ്ഞസ്യ॑ ദേ॒വമൃ॒തിജം॑ ।
 ഹോ॒താരം॑ ര॒ത ധാ॑ത॒മം ॥

ഇ॒ഷേ ത്വോർജ്ജ॑ത്വാ വായ॑വഃ സ്വേ॒മാ പായ॑വഃ സ്വ॒മ ദേ॒വോ
 വ॒സ്സവി॑താ പ്രാർപ॑യതു ശ്രേ॒ഷ്ഠത॑മായ കർമ്മ॑ണേ ॥

അഗ്ന॑ ആയാ॑ഹി വീ॒തയേ॑ ഗൃ॒ണാനോ॑ ഹ॒വൃദാ॑തയേ ।

നിഹോ॑താ സ॒മ്സി ബർഹി॑ഷി ॥

ശ॒ന്നോ ദേ॒വീര॑ഭി॒ഷ്ടയ॑ ആപോ॑ ഭ॒വന്തു॑ പീ॒തയേ॑ ।

ശം ഋ॑യോരഭി॒സ്രവ॑ന്തു നഃ ॥ 1

1. പുരുഷ സൂക്തം

(TA 3.12.1 to TA 3.12.7)

സ॒ഹസ്ര॑ശീർഷാ പു॒രുഷഃ॑ ।

സ॒ഹസ്രാ॑ക്ഷഃ സ॒ഹസ്ര॑പാത് । സ ഭൂ॑മിം വി॒ശ്വതോ॑ വൃ॒താ ।

അ॒ത്യതി॑ഷ്ഠദ് ദശാ॑ങ്ഗു॒ലം । പു॒രുഷ ഏ॒വേദഃ॑ സർവ॑ം ।

യദ്ഭൂ॑തം യ॒ച്ച ഭ॒വ്യം । ഉ॒താമൃ॑ത॒ത്വസ്യേ॑ശാ॒നഃ ।

യദ॑ന്നേ॒നാതി॑രോഹ॒തി । ഏ॒താവാന॑സ്യ മ॒ഹിമാ॑ ।

അ॒തോ ജ്യായാ॑ശ്ച പു॒രുഷഃ॑ ॥ 1

പാദോഽസ്യ വിശ്വാ ഭൂതാനി । ത്രിപാദസ്യാമൃതനിവി ।
 ത്രിപാദൂർദ്ധ്വ ഉദൈത് പുരുഷഃ । പാദോഽസ്യേഹാഽഽഭവാത്പുനഃ ।
 തതോ വിഷ്വങ് വ്യക്രാമത് । സാശനാനശനേ അഭി ।
 തസ്മാദ് വിരാഡ്ജായത । വിരാജോ അധി പുരുഷഃ ।
 സ ജാതോ അത്യരിച്യത । പശ്വാദ് ഭൂമിമഥോ പുരഃ ॥ 2

യത് പുരുഷേണ ഹവിഷാ । ദേവാ യജ്ഞമത്നന്ത ।
 വസന്തോ അസ്യാസീദാജ്യം । ഗ്രീഷ്മ ഇദ്ധ്മ-ശ്ശരദ്ധവിഃ ।
 സ്തപ്താസ്യാസൻ പരിധയഃ । ത്രിസ്തപ്ത സമിധഃ കൃതാഃ ।
 ദേവാ യദ്യജ്ഞം-തന്വാനാഃ । അബദ്ധ്നൻ പുരുഷം പശൂം ॥
 തം യജ്ഞം ബർഹിഷി പ്രൗക്ഷന് ।
 പുരുഷം ജാതമഗ്രതഃ ॥ 3

തേന ദേവാ അയജന്ത । സാദ്ധ്യാ ഋഷയശ്ച യേ ।
 തസ്മാദ് യജ്ഞാഥ് സർവഹൃതഃ । സംഭൃതം പൃഷ്വാദാജ്യം ।
 പശൂഃസ്താഃശ്ചക്രേ വായവ്യാൻ ।
 ആരണ്യാൻ-ഗ്രാമ്യാശ്ച യേ ।
 തസ്മാദ് യജ്ഞാഥ് സർവഹൃതഃ । ഋചഃ സാമാനി ജജ്ഞിരേ ।
 ഛന്ദാഃസി ജജ്ഞിരേ തസ്മാത് । യജുസ്തസ്മാദജായത ॥ 4

തസ്മാദശ്വാ അജായന്ത । യേ കേ ചോദയാദതഃ ।

ഗാ॒വോ॒ ഹ॒ ജ॒ജ്ഞി॑രേ॒ തസ്മാ॑ത് । തസ്മാ॑ജ്ജാ॒താ അ॒ജാ॒വയഃ॑ ।
 യത്പു॑രു॒ഷം വ്യ॑ദധുഃ । ക॒തി॒ധാ വ്യ॑ക॒ല്പയ॑ന് ।
 മു॒ഖം കി॑മ॒സ്യ കൗ॑ ബാ॒ഹു । കാ॒വുരു॑ പാ॒ദാ॒വുചേ॑തേ ।
 ബ്രാ॒ഹ്മണോ॑ഽസ്യ മു॒ഖമാ॑സീത് । ബാ॒ഹു രാ॑ജ॒ന്യഃ കൃ॒തഃ ॥ 5

ഊ॒രു തദ॑സ്യ യദ് വൈ॒ശ്യഃ । പദ്ഭ്യാ॑ഽശൃ॒ദ്രോ അ॒ജായ॑തഃ ।
 ച॒ന്ദ്രമാ॑ മ॒നസോ॑ ജാതഃ । ചക്ഷോ॑-സ്സു॒ര്യോ അ॒ജായ॑ത ।
 മു॒ഖാദി॑ന്ദ്രശ്ചാ॒ഗ്നിശ്ച॑ । പ്രാ॒ണാദ് വായു॑-ര॒ജായ॑ത ।
 നാ॒ഭ്യോ ആ॑സീ॒ദന്ത॑രിക്ഷം । ശീ॒ർഷ്ണോ॑ ദ്യൗഃ സ॒മവ॑ർത്തത ।
 പദ്ഭ്യാ॑ം ഭൂമി॒ർ ദിശഃ॑ ശ്രോ॒ത്രാത് ।
 ത॒മാ ലോ॑കാഽ॒ അക॑ല്പയന് ॥ 6

വേ॒ദാഹ॑മേ॒തം പു॑രു॒ഷം മ॒ഹാന്തം॑ ।
 ആ॒ദി॒ത്യവ॑ർണ്ണം തമ॒സസ്തു॑ പാ॒രേ ।
 സ॒ർവാ॑ണി രൂ॒പാ॑ണി വി॒ചി॒ത്യ ധീ॑രഃ ।
 നാമാ॑നി കൃ॒ത്യാദി॑വദൻ. യദാ॑സ്തേ ।
 ധാ॒താ പു॑രസ്താ॒ദ്യമു॑ദാ ജഹാ॒ർ ।
 ശ॒ക്രഃ പ്ര॑വി॒ദാൻ പ്ര॑ദിശശ്ച॒തസ്രഃ॑ ।
 തമേ॒വം വി॑ദാ॒നമൃ॑ത ഇ॒ഹ ഭ॑വതി ।
 നാ॒ന്യഃ പ॒ന്നമാ॑ അ॒യനാ॑യ വി॒ദ്യതേ॑ ।
 യ॒ജ്ഞേ॑ന യ॒ജ്ഞ-മ॑യജ്ഞ ഭേ॒വാഃ ।

താനി ധർമാണി പ്രഥമാന്യാസന് () ।

തേ ഹ നാകം മഹിമാനസ്സചന്തേ ।

യത്ര പൂർവേ സാദ്ധ്യാ-സ്സന്തി ദേവാഃ ॥ 7

(പുരുഷഃ - പുരോ - ടഗ്രതോ - ടജായത - കൃതോ -
ടകല്പയ - നാസൻ ദേ ച)

2. ഉത്തര നാരായണം

(TA 3.13.1 to 13.2)

അദ്ഭ്യസ്തംഭുതഃ പൃഥിവ്യേ രസാച്ച ।

വിശ്വകർമ്മണഃ സമവർത്തതാധി ।

തസ്യ ത്വഷ്ടാ വിദധദ് രൂപമേതി ।

തത്പുരുഷസ്യ വിശ്വമാജാനമഗ്രേ ।

വേദാഹമേതം പുരുഷം മഹാന്തം ।

ആദിത്യവർണ്ണം തമസഃ പരസ്താത് ।

തമേവം വിദ്വാനമൃത ഇഹ ഭവതി ।

നാനൃഃ പന്ഥാ വിദ്യതേഽയനായ ।

പ്രജാപതിശ്ചരതി ഗർഭേ അന്തഃ ।

അജായമാനോ ബഹുധാ വിജായതേ । 8

തസ്യ ധീരാഃ പരിജാനന്തി യോനീം ।

മരീചീനാം പദമീച്ചന്തി വേധസഃ ।

യോ ദേവേഭ്യ ആതപതി । യോ ദേവാനാം പുരോഹിതഃ ।

പൂർവ്വോ യോ ദേവേഭ്യോ ജാതഃ । നമോ രൂപായ ബ്രാഹ്മയേ ।
 രൂപം ബ്രാഹ്മ-ജ്ഞനയന്തഃ । ദേവാ അഗ്രേ തദബ്രൂവന് ।
 യസ്ത്വൈവം ബ്രാഹ്മണോ വിദ്യാത് ।
 തസ്യ ദേവാ അസന്ധശേ () ।
 ഹ്രീശ്വ തേ ലക്ഷ്മീശ്വ പത്ന്യൗ । അഹോരാത്രേ പാർശ്വേ ।
 നക്ഷത്രാണി രൂപം । അശ്വിനൗ വ്യാത്തം ।
 ഇഷ്ടം മനിഷാണ । അമൃം മനിഷാണ । സർവം മനിഷാണ ॥ 9

(ജായതേ - വശ സ്പൃ ച)

3. മഹാ നാരായണം

(TA 6.11.1 to 11.2)

സഹസ്രശീർഷം ദേവം ഹിശാക്ഷം ഹിശാ ശംഭുവം ।
 വിശ്വം നാരായണം ദേവമക്ഷരം പരമം പദം ॥
 വിശ്വതഃ പരമാനിത്യം ഹിശ്വം നാരായണഃ ഹരിഃ ।
 വിശ്വമേവേദം പുരുഷ സ്തദിശ്വ-മുപജീവതി ॥
 പതിം ഹിശ്വസ്യായ്വേശ്വരഃ ശാശ്വതഃ ശിവമച്യുതം ।
 നാരായണം മഹാജ്ഞായം ഹിശ്വാത്മാനം പരായണം ॥
 നാരായണ പരോ ജ്യോതിരാത്മാ നാരായണഃ പരഃ ॥
 നാരായണ പരം ബ്രഹ്മ തത്ത്വം നാരായണഃ പരഃ ।
 നാരായണ പരോ ധ്യാതാ ധ്യാനം നാരായണഃ പരഃ ।
 യച്ച കിഞ്ചിജ്-ജഗദ് സർവം ദൃശ്യതേ ശ്രൂയതേഽപി വാ ।

അന്തർ ബഹിശ്ച തഥ് സർവം വ്യാപ്യ
നാരായണഃ സ്ഥിതഃ ॥ 10

അനന്തമവ്യയം കവിഃ സമുദ്രേന്തം വിശ്വശംഭുവം ।
പദ്മകോശ-പ്രതീകാശഃ ഹൃദയം ചാപ്യധോമുഖം ॥
അധോ നിഷ്ട്യാ വിതസ്ത്യാന്തേ നാഭ്യാമുപരി തിഷ്ഠതി ।
ജാലമാലാകുലം ഭാതീ വിശ്വാസ്യായതനം മഹത് ॥
സന്തതഃ ശിലാഭിസ്തു ലംബത്യാ കോശസന്നിഭം ।
തസ്യാന്തേ സുഷിരഃ സൂക്ഷ്മം തസ്മിൻമേ സർവം
പ്രതിഷ്ഠിതം ॥

തസ്യ മദ്ധ്യേ മഹാനഗ്നിർ വിശ്വാർചിർ വിശ്വതോ മുഖഃ ।
സോഽഗ്രഭുഗ് വിഭജൻ തിഷ്ഠന്നാഹാര-മജരഃ കവിഃ ॥
തിര്യഗ്ഗുർദ്ധ മധശ്ഠായീ രശ്മയസ്തസ്യ സന്തതാ ।
സന്താപയതി സ്വം ദേഹമാപാദതല മസ്തകഃ ।
തസ്യ മദ്ധ്യേ വഹ്നി ശിഖാ അണീയോർദ്ധ്വാ
വ്യവസ്ഥിതഃ () ॥

നീലതോ യദ മദ്ധ്യസ്ഥാദ് വിദ്യുച്ഛ്ലേഷേവ ഭാസ്വരാ ।
നീവാര ശുകവത്തനീ പീതാ ഭാസ്വത്യുണ്ണപമാ ॥
തസ്യാഃ ശിഖായാ മദ്ധ്യേ പരമാത്മാ വ്യവസ്ഥിതഃ ।

സ ബ്രഹ്മ സ ശിവഃ സ ഹരിഃ സേന്ദ്രഃ സോടക്ഷരഃ
പരമഃ സ്വരാട് ॥

(നാരായണഃ സ്ഥിതോ - വ്യവസ്ഥിതശ്ചതാരി ച)

4. ഋതഃ സത്യം

(T.A.6.12.1)

ഋതഃ സത്യം പരം ബ്രഹ്മ പുരുഷം കൃഷ്ണ പിങ്ഗലം ।
ഊർധ്വാരേതം വിരുപാക്ഷം വിശ്വരൂപായ
വൈ നമോ നമഃ ॥ 12a

(T.A.6.1.6)

നാരായണായ വിദ്മഹേ വാസുദേവായ ധീമഹി ।
തന്നോ വിഷ്ണുഃ പ്രചോദയാത് ॥ 12b

(T.S.1.2.23)

വിഷ്ണോർനുകം വിര്യാണി പ്രവോചം യഃ പാർത്ഥിവാനി
വിമമേ രജാഃസി യോ അസുഭായ-ദുത്തരഃ സധസ്ഥം
വിചക്രമാണ-സ്രേയോരുഗായോ വിഷ്ണോ-രരാടമസി വിഷ്ണോഃ
പൃഷ്ഠമസി വിഷ്ണോഃ ശ്ഠൈപ്രേസ്ഥോ വിഷ്ണോ-സ്യൂരസി
വിഷ്ണോർ ധ്രുവമസി വൈഷ്ണവമസി വിഷ്ണവേ താ ॥ 12c

5. രക്ഷോഘ്നം

(TS 1.2.14.1)

കൃണുഷ്വ പാജഃ പ്രസിതിന്ന പൃഥ്വിം യാഹി
രാജേവാമവാഃ ഇഭേന ।

തൃഷ്ണീമനു പ്രസിതിം-ദ്രുണാനോ-സ്താസി വിദ്ധ്യ
രക്ഷസ സ്തപിഷ്ഠഃ ॥

തവ ദ്രമാസ ആശുയാ പതന്ത്യനു സ്വശ-ധൃഷ്താ
ശോശുചാനഃ ।

തപുഷ്യഗേ ജുഹ്വാ പതന്ഗാനസന്ദിതോ വിസ്യജ
വിഷഗുല്കഃ ॥

പ്രതിസ്തശോ വിസ്യജ-തൂർണിതമോ ഭവാ പായുർ വിശോ
അസ്യ അദസ്ത്വഃ ।

യോ നോ ദൂരേ അഘശഃസോ - [] 13

TS 1.2.14.2

യോ അന്ത്യഗേ മാകിഷ്ഠ വൃഥിരാ ദധർഷീത് ॥
ഉദഗേ തിഷ്ഠ പ്രത്യാസ്തനുഷ്ഠ നൃമിത്രാഃ ഓഷതാത്
തിശമഹേതേ ।

യോ നോ അരാതിഃ സമിധാന ചക്രേ നീചാ തം
ധക്ഷ്യതസം ന ശുഷ്കം ॥

ഊർദ്ധ്വാ ഭവ പ്രതിവിദ്ധ്യാദ്ധ്യസ്ഥാവിഷ്ഠുണുഷ്ഠ
ദൈവ്യാനൃഗേ ।

അവസ്ഥിരാ തനുഹി യാതുജൂനാം ജാമിമജാമിം
പ്രമുണീഹി ശത്രുൻ ॥

സ തേ - [] 14

TS 1.2.14.3

ജാനാതി സുമതിം ധീവിഷ്ഠ യ ഇവതേ ബ്രഹ്മണേ
ഗാതുമൈരത് ।

വിശ്വാന്യസ്മൈ സുദിനാനി രായോ ദധ്വമാന്യര്യോ വിദുരോ
അഭി ദധ്വത് ॥

സേദഗേ അസ്മു സുദഗഃ സുദാനു-ര്യസ്ത്വാ നിത്യേന
ഹവിഷാ യ ഉക്തൈഃ ।

പിപ്രീഷതി സ്വ ആയുഷി ദുരോണേ വിശ്വാദസ്മൈ സുദിനാ
സാഃസദിഷ്ടിഃ ॥

അർചാമി തേ സുമതിം ഘോഷ്യർവാവ്-സന്തേ വാ വാ താ

ജരതാ - [] 15

TS 1.2.14.4

മിയംഗീഃ ।

സ്വശ്വാസ്ത്വാ സുരമാ മർജയേമാസ്മൈ ക്ഷത്രാണി
ധാരയേരനു ദധൂൻ ॥

ഇഹ ത്വാ ദുര്യോ ചരേ ദുപത്മൻ ദോഷാവസ്തർ
ദീദിവാഽസമനു ദധൂൻ ।

ക്രീഡന്തസ്ത്വാ സുമനസഃ സപേമാഭി ദധ്വമാ
തസ്ഥിവാഽസോ ജനാനാം ॥

യസ്താ-സാശ്വഃ സുഹിരണ്യോ അഗ്ന ഉപയാതി വസുമതാ
രഥേന ।

തസ്യ ത്രാതാ-ഭവസി തസ്യ സഖാ യസ്ത
ആതിഥ്യമാനുഷഗ് ജുജോഷത് ॥

മഹോ രുജാമി - [] 16

TS 1.2.14.5

ബന്ധുതാ വചോഭിസ്തഥാ പിതൃർഗോതമാദ-നീയായ ।
തന്നോ അസ്യ വചസ-ശ്ചികിദ്ധി ഹോതര്യവിഷ്ട സുകൃതോ
ദമുനാഃ ॥

അസ്വപ്തജ സുരണയഃ സുശേവാ അതന്ദ്രാസോഽവൃകാ
അശ്രമിഷ്ടാഃ ।

തേ പായവഃ സദ്ധ്യയഞ്ചോ നിഷദ്യാഗേ തവ നഃ പാന്ത്വമൂര ॥
യേ പായവോ മാമതേയം തേ അഗേ പശ്യന്തോ അന്ധം
ദുരിതാദരക്ഷൻ ।

രരക്ഷ താൻഥ് സുകൃതോ വിശ്വവേദാ ദിപ്തന്ത

ഇദ്രിപവോ നാ ഹ - [] 17

TS 1.2.14.6

ദേഭ്യഃ ॥

തായാ വയച് സധന്യ-സ്തോതാ-സ്തവ പ്രണീത്യശ്യാമ
വാജാൻ ।

ഉഭാ ശഛ്സാ സൂദയ സത്യതാതേ-സനുഷ്ടുയാ
കൃണുഹ്യഹയാണ ॥
അയാ തേ അഗേ സമിധാ വിധേമ പ്രതിസ്തോമഃ ശസ്യമാനം
ഗൃഭായ ।

ദഹാശസോ രക്ഷസഃ പാഹ്യസ്താൻ ദ്രുഹോ നിദോ
മിത്രമഹോ അവദ്യാത് ॥

രക്ഷോഹണം വാജിനമാ-ജിഘർമി മിത്രം പ്രഥിഷ്ഠ-മുപയാമി
ശർമ ।

ശിശാനോ അഗ്നിഃ ക്രതുഭിഃ സമിദ്ധഃ സനോ

ദിവാ () - [] 18

TS 1.2.14.7

സരിഷഃ പാതു നക്തം ॥

വിജ്യോതിഷാ ബൃഹതാ ഭാത്യഗ്നി-രാവിർ വിശ്വാനി

കൃണുതേ മഹിത്വാ ।

പ്രാദേവീർ മായാഃ സഹതേ-ദുരേവാഃ ശിശീതേ ശൃങ്ഗേ

രക്ഷസേ വിനിക്ഷേ ॥

ഉത സ്വാനാസോ ദിവിഷന്ത്വഗേ സ്തിശ്മായുധാ രക്ഷസേ

ഹന്തവാ ഉ ।

മദേ ചിദസ്യ പ്രരുജന്തി ഭാമാ ന വരന്തേ പരിബാധോ

അദേവീഃ ॥ 19

(അഷ്ടശ്ലഃ - സ തേ - ജരതാ - രുജാമി - ഹ -
ദിവൈ - കചതാരിശ്ശു)

അഭിശ്രവണമന്ത്ര ജപാരംഭഃ

6. രക്ഷോഹണോ വലഗഹനഃ

TS 1.3.2.1

രക്ഷോഹണോ വലഗഹനോ വൈഷ്ണവാൻ ഖനാമീദമഹം
തം വലഗമുദാപാമി യം നഃ സമാനോ യമസമാനോ
നിചഖാനേദമേനമധരം കരോമി യോ നഃ സമാനോ
യോഽസമാനോഽരാതീയതി ഗായത്രേണ ഛന്ദസാഽവബാഢോ
വലഗഃ കിമത്ര ഭദ്രം തന്നൗ സഹ വിരാഡ്സി സപതഹാ
സമ്രാഡ്സി ഭ്രാതൃവൃഹാ സ്വരാഡ്സ്യഭിമാതിഹാ
വിശ്വാരാഡ്സി വിശ്വാസാം നാശ്ചാണാ ഹന്താ - [] 20

TS 1.3.2.2

രക്ഷോഹണോ വലഗഹനഃ പ്രോക്ഷാമി വൈഷ്ണവാൻ
രക്ഷോഹണോ വലഗഹനോഽവ നയാമി വൈഷ്ണവാൻ.
യവോഽസി യവയാസ്മദ് ദേഷോ യവയാരാതീ രക്ഷോഹണോ
വലഗഹനോഽവ സൃണാമി വൈഷ്ണവാൻ രക്ഷോഹണോ
വലഗഹനോഽഭി ജൂഹോമി വൈഷ്ണവാൻ രക്ഷോഹണൗ
വലഗഹനാവുപ ദധാമി വൈഷ്ണവീ രക്ഷോഹണൗ
വലഗഹനൗ പര്യുഹാമി വൈഷ്ണവീ രക്ഷോഹണൗ
വലഗഹനൗ പരി സൃണാമി വൈഷ്ണവീ രക്ഷോഹണൗ

വലഗഹനൗ വൈഷ്ണവീ ബൃഹന്നസി ബൃഹദ്ഗ്രോവാ
ബൃഹതീമിന്ദ്രായ () വാചം വേദ ॥ 21

(ഹന്തേ - ന്ദ്രായ ദേവ ച)

7. സോമായ പിതൃമതേ

TS 1.8.5.1

സോമായ പിതൃമതേ പുരോധാശ്ച ഷട്കപാലം
നിർവപതി പിതൃഭ്യോ ബർഹിഷദ്ഭ്യോ ധാനാഃ
പിതൃഭ്യോഽഗ്നിഷ്യാത്തേഭ്യോ ടഭിവാന്യായൈ ദുഗ്ധേ
മൻമമേതത് തേ തത യേ ച ത്വാ-മന്വേതത് തേ പിതാമഹ
പ്രപിതാമഹ യേ ച ത്വാമന്വത്ര പിതരോ യഥാഭാഗം
മന്ദദ്ധ്യ സുസന്ധ്യശം ത്വാ വയം മഘവൻ മന്ദിഷീമഹി ।
പ്ര നൃനം പൂർണവന്ധുരഃ സ്തൂതോ യാസി വശാച്ഛ അനു ।
യോജാ നിന്ദ്ര തേ ഹരീ ॥ 22

TS 1.8.5.2

അക്ഷന്നമീമദന്ത ഹൃവ പ്രിയാ അധുഷത ।
അസ്തോഷത സ്വാദാനവോ വിപ്രാ നവിഷ്ടയാ മതീ ।
യോജാ നിന്ദ്ര തേ ഹരീ ॥
അക്ഷൻ പിതരോഽമീമദന്ത പിതരോഽതീത്യപന്ത
പിതരോഽമീമുജന്ത പിതരഃ ॥
പരേത പിതരഃ സോമ്യോ ഗംഭീരൈഃ പഥിഭിഃ പൂർവൈഃ ।

അഥാ പിതൃന്മേ സുവിദത്രാഃ അപീത യമേന യേ
സധമാദം മദന്തി ॥

മനോ ന്വാ ഹുവാമഹേ നാരാശഃസേന സ്തോമേന
പിതൃണാം ച മന്മദിഃ ॥

ആ - [] 23

T.S. 1.8.5.3

ന ഏതു മനഃ പുനഃ ക്രത്യേ ദക്ഷായ ജീവസേ ।

ജ്യോക് ച സൂര്യം ദൃശേ ।

പുനർ നഃ പിതരോ മനോ ദദാതു ദൈവേയാ ജനഃ ।

ജീവം വ്രാതഃ സചേമഹി ।

യദന്തരിക്ഷം പൃഥിവീ-മൃത ദ്യാം യന്മാതരം പിതരം
വാ ജിഹിഷ്സിമ ।

അഗ്നിർ മാ തസ്മാ-ദേനസോ ഗാർ.ഹപത്യഃ പ്ര മുഞ്ചതു
ദുരിതാ യാനി ചക്രമ കരോതു മാ-മനേനസം ॥ 24

(ഹരീ - മന്മദിരാ - ചതുശ്ചതാരിഷ്ടച്ച)

8. ഉശന്തസ്താ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ

TS 2.6.12.1

ഉശന്തസ്താ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ സമീധീമഹി ।

ഉശന്നുശത ആ വഹ പിതൃൻ ഹവിഷേ അത്തവേ ॥

താഃ സോമ പ്രചികിതോ മനീഷാ താഃ രജിഷ്തമനു

നേഷി പൻമാം ।

തവ പ്രണീതീ പിതരോ ന ഇനോ ദേവേഷു രത-മഭജന്ത
ധീരാഃ ॥

തയാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ കർമാണി ചക്രൂഃ
പവമാന ധീരാഃ ।

വന്യന്നവാതഃ പരിധീഃ രപോർണു വീരേഭിരശ്ശൈർ മഘവാ

ഭവാ - [] 25

TS 2.6.12.2

നഃ ॥

തച്ഛേസോമ പിതൃഭിഃ സംവിദാനോഽനു ദ്യാവാപൃഥിവീ
ആ തതൻമ ।

തസ്തേ ത ഇനോ ഹവിഷാ വിധേമ വയഃ സ്യോമ പതയോ
രയീണാം ॥

അഗ്നിഷാത്താഃ പിതര ഏഹ ഗച്ഛത സദഃസദഃ സദത
സുപ്രണീതയഃ ।

അത്താ ഹവീർഷി പ്രയതാനി ബർഹിഷ്യമാ രയിഃ
സർവവീരം ദധാതന ॥

ബർഹിഷദഃ പിതര ഊത്യർവാഗിമാ വോ ഹവ്യാ ചക്രമാ
ജുഷധാം ।

ത ആ ഗതാഃ*വസാ ശന്തമേനാമാസ്മദ്യച്ഛ - [] 26

TS 2.6.12.3

ശം യോ-രരപോ ദധാത ॥

ആഹം പിതൃൻമ് സുവിദത്രാഃ അവിമ്സി നപാതം

ച വിക്രമണം ച വിഷ്ണോഃ ।

ബർഹിഷദോ യേ സ്വധയാ സുതസ്യ ഭജന്ത പിതാസു

ഇഹാഃഗമിഷാഃ ॥

ഉപഹൂതാഃ പിതരഃ സോമ്യാസോ ബർഹിഷ്യേഷു നിധിഷു

പ്രിയേഷു ।

ത ആ ഗമന്തു ത ഇഹ ശുവന്താധി ബ്രുവന്തു തേ

അവന്താസ്മാൻ ॥

ഉദീരതാ-മവര ഉത് പരാസ ഉന്മദ്ധ്യമാഃ പിതരഃ സോമ്യാസഃ ।

അസ്മം - [] 27

TS 2.6.12.4

യ ഇയു-രവൃകാ ഋതജ്ഞാസേ നോഽവന്തു പിതരോ

ഹവേഷു ॥

ഇദം പിതൃഭ്യോ നമോ അസ്ത്വാദൃ യേ പൂർവാസോ യ

ഉപരാസ ഇയുഃ ।

യേ പാർഥിവേ രജസ്യാ നിഷത്താ യേ വാ നൂനഃ

സുവൃജനാസു വിക്ഷു ॥

അധാ യഥാ നഃ പിതരഃ പരാസഃ പ്രതാസോ അഗ്ന
ഋതമാശുഷാണാഃ ।

ശുചീദയൻ ദീധിതി-മുക്ഥശാസഃ ക്ഷാമാ ഭിന്ദന്തോ
അരുണീരപ വ്രന് ॥

യദഗേ - [] 28

TS 2.6.12.5

കവ്യവാഹന പിതൃൻ. യക്ഷ്യുതാവ്യധഃ ।

പ്ര ച ഹവ്യാനി വക്ഷ്യസി ദേവേഭ്യശ്ച പിതൃഭ്യ ആ ॥

തഥഗ്ന ഹൗഡിതോ ജാതവേദോഽവാഡ്ഢവ്യാനി സുരഭീണി
കൃതാ ।

പ്രാദാഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വധയാ തേ അക്ഷന്നദ്ധി തഥ ദേവ
പ്രയതാ ഹവീഷി ॥

മാതലീ കവൈർ യഥോ അങ്ഗിരോഭിർ ബൃഹസ്പതിർ.
ഋക്വഭിർ വാവ്യധാനഃ ।

യാഽശ്ച ദേവാ വാവ്യധുര്യേ ച ദേവാൻമ് സ്വാഹാഽന്യേ
സ്വധയാഽന്യേ മദന്തി ॥ 29

TS 2.6.12.6

ഇഥ ധ്വമ പ്രസ്മര-മാ ഹി സീദാഽങ്ഗിരോഭിഃ പിതൃഭിഃ
സംവിദാനഃ ।

ആ ത്വാ മന്ത്രാഃ കവിശസ്താ വഹന്തേനാ രാജൻ. ഹവിഷാ
മാദയസ്വ ॥

അങ്ഗിരോഭിരാ ഗഹി യജ്ഞിയേഭിർ യമ വൈരുപൈ-
രിഹ മാദയസ്വ ।

വിവസ്വന്തഃ ഹുവേ യഃ പിതാ തേസ്മിൻ. യജ്ഞേ
ബർഹിഷ്യാ നിഷദ്യ ॥

അങ്ഗിരസോ നഃ പിതരോ നവഗ്വാ അഥർവ്വാനോ ഭൃഗവഃ
സോമ്യാസഃ ।

തേഷാം വയഃ സുമതൗ യജ്ഞിയാനാമപി ഭദ്രേ
സൗമനസേ () സ്യാമ ॥ 30

(ഭവാ - സ്മഭ്യ - മസും - യദഗേ - മദന്തി - സൗമനസ
ഏകം ച)

9. ഭക്ഷേഹി മാഽവിശ

TS 3.2.5.1

ഭക്ഷേഹി മാ ഽവിശ ദീർഘായുതായ ശന്തനുതായ
രായസോഷായ വർചസേ സുപ്രജാസ്തായേഹി വസോ
പുരോവസോ പ്രിയോ മേ ഹൃദോഽസ്യശ്മിനോസ്താ
ബാഹുഭ്യാഃ സഘ്യാസം നൃചക്ഷസം താ ദേവ സോമ
സുചക്ഷാ അവ ഖ്യേഷം മന്ദ്രാ ഽഭിഭൂതിഃ കേതുർ
യജ്ഞാനാം വാഗ് ജുഷാണാ സോമസ്യ തൃപ്യതു മന്ദ്രാ

സ്വർവാച്യദിതി-രനാഹതശീർഷ്ണീ വാഗ് ജുഷാണാ
സോമസ്യ തൃപ്യതോഹി വിശ്വചർഷണേ - [] 31

TS 3.2.5.2

ശംഭൂർ മയോഭൂഃ സ്വസ്തി മാ ഹരിവർണ പ്ര ചര ക്രത്വേ
ദക്ഷായ രായസോഷായ സുവീരതായൈ മാ മാ
രാജൻ വി ബീഭിഷോ മാ മേ ഹാർദി തിഷാ വധീഃ ।
വൃഷണേ ശുഷായാഽഽയുഷേ വർചസേ ॥
വസുമദ്ഗണസ്യ സോമ ദേവ തേ മതിവിദഃ
പ്രാതസ്സവനസ്യ ഗായത്രചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ
നരാശഃസപീതസ്യ പിതൃപീതസ്യ മധുമത
ഉപഹൂതസ്യോപഹൂതോ ദക്ഷയാമി രുദ്രവദ്ഗണസ്യ
സോമ ദേവ തേ മതിവിദോ മാദ്ധ്യന്ദിനസ്യ സവനസ്യ
ത്രിഷ്ടുപ്ചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ നരാശഃസപീതസ്യ - [] 32

TS 3.2.5.3

പിതൃപീതസ്യ മധുമത ഉപഹൂതസ്യോപഹൂതോ
ദക്ഷയാമയാദിത്യവദ്ഗണസ്യ സോമ ദേവ തേ മതിവിദ-
സ്തുതീയസ്യ സവനസ്യ ജഗതീചരന്ദസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ
നരാശഃസപീതസ്യ പിതൃപീതസ്യ മധുമത
ഉപഹൂതസ്യോപഹൂതോ ദക്ഷയാമി ॥
ആ പ്യായസ്വ സമേതു തേ വിശ്വതഃ സോമ വൃഷ്ണീയം ।
ഭവാ വാജസ്യ സങ്ഗമേ ॥

ഹിന്വ മേ ഗാത്രാ ഹരിവോ ഗണാൻ മേ മാ വി തീത്യഷഃ ।
 ശിവോ മേ സപ്തർഷീനുപ തിഷ്ടസ്യ മാ
 മേ ട്വാൻ നാഭിമതി - [] 33

TS 3.2.5.4

ഗാഃ ॥

അപാമ സോമമ്യതാ അഭൂമാദർശ ജ്യോതിരവിദാമ
 ദേവാൻ ।
 കിമസ്മാൻ കൃണവദരാതിഃ കിമു ധൂർതിരമൃത മർത്യസ്യ ॥
 യന് ആത്മനോ മിന്ദാ ടഭൂദഗ്നിസ്തത് പുനരാ ടഹാർ
 ജാതവേദാ വിചർഷണിഃ ॥

പുനരഗ്നിശ്ചക്ഷുരദാത് പുനരിന്ദോ ബൃഹസ്സതിഃ ।
 പുനർ മേ അശ്വിനാ യുവം ചക്ഷുരാ ധത്തമക്ഷേയാഃ ॥
 ഇഷ്ടയജുഷസ്തേ ദേവ സോമ സ്തുതസ്തോമസ്യ - [] 34

TS 3.2.5.5

ശസ്തോക്ഥസ്യ ഹരിവത ഇന്ദ്രപീതസ്യ മധുമത
 ഉപഹൂതസ്ത്യാപഹൂതോ ഭക്ഷയാമി ॥
 ആപൂര്യാഃ സ്ഥാഽഽ മാ പൂരയത പ്രജയാ ച ധനേന ച ॥
 ഏതത് തേ തത യേ ച ത്വാമന്വേതത് തേ പിതാമഹ
 പ്രപിതാമഹ യേ ച ത്വാമന്വത്ര പിതരോ യഥാഭാഗം മന്ദദ്ധാം
 നമോ വഃ പിതരോ രസായ നമോ വഃ പിതരഃ ശുഷ്ഠായ നമോ
 വഃ പിതരോ ജീവായ നമോ വഃ പിതരഃ - [] 35

TS 3.2.5.6

സ്വധായൈ നമോ വഃ പിതരോ മന്യവേ നമോ വഃ പിതരോ
 ഘോരായ പിതരോ നമോ വോ യ ഏതസ്മിൻ ലോകേ സ്ഥ
 യുഷ്ഠാസ്മേസ്മിൻ ലോകേ മാം തേസ്മിൻ യ
 ഏതസ്മിൻ ലോകേ സ്ഥ യുയം തേഷാം വസിഷ്ഠാ
 ഭൂയാസ്മിൻ ലോകേഹം തേഷാം വസിഷ്ഠാ
 ഭൂയാസം പ്രജാപതേ ന തദ്ദേതാനൃന്യോ വിശ്വാ
 ജാതാനി പരി താ ബഭൂവ () । 36

TS 3.2.5.7

യത് കാമാസ്മേ ജുഹുവസ്മന്നോ അസ്മി വയഃ സ്വാമ
 പതയോ രയിണാം ॥
 ദേവകൃതസ്യെനസോ ഽവയജന-മസി
 മനുഷ്യകൃതസ്യെനസോ ഽവയജന-മസി
 പിതൃകൃതസ്യെനസോ ഽവയജന-മസ്യസ്തം ധൗതസ്യ
 സോമ ദേവ തേ നൃഭിഃ സുതസ്യേഷ്ടയജുഷഃ
 സുതസ്മോമസ്യ ശസ്മോക്ഥസ്യ യോ ഭക്ഷോ
 അശ്വസനിര്യോ ഗോസനിസ്തസ്യ തേ പിതൃഭിർ
 ഭക്ഷംകൃതസ്യോപഹുതസ്യോപഹുതോ ഭക്ഷയാമി ॥ 37

(വിശ്വചർഷണേ - ത്രിഷുപ്തരസ ഇന്ദ്രപീതസ്യ
നരാശ്വസപീതസ്യ - തി - സ്തുതസ്തോമസ്യ - ജീവായ
നമോ വഃ പിതരോ - ബഭൂവ - ചതുശ്ചാരിഷ്വച)

10. ധ്രുവാസി ധരണാസ്തതാ

TS 4.2.9.1

ധ്രുവാസി ധരണാസ്തതാ വിശ്വകർമ്മണാ സുകൃതാ ।
മാ ത്വാ സമുദ്ര ഉദ് വധീന്മാ സുപർണോ വ്യഗ്രമാനാ
പൃഥിവീം ദൃഢ ॥

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു പൃഥിവ്യാഃ പൃഷ്ഠേ വ്യചസ്വതീം
പ്രഥസ്വതീം പ്രഥോ ഹി പൃഥിവ്യസി ഭൂരസി
ഭൂമിരസ്യഭിതിരസി വിശ്വധായാ വിശ്വസ്യ ഭൂവനസ്യ
ധർത്രി പൃഥിവീം യച്ഛ പൃഥിവീം ദൃഢ പൃഥിവീം മാ
ഹിഷീർ വിശ്വസ്മൈ പ്രാണായാപനായ
വ്യാനായോദാനായ പ്രതിഷ്ഠായൈ - [] 38

TS 4.2.9.2

ചരിത്രായാഗ്നിസ്താ ഹി പാതു മഹ്യാ സ്വസ്താ ചരർഭിഷാ
ശന്തമേന തയാ ദേവതയാ ഹിഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥
കാണ്ഡാത്കാണ്ഡാത് പ്രരോഹന്തീ പരുഷഃപരുഷഃ പരി ।
ഏവാ നോ ദൂർവേ പ്ര തനു സഹസ്രേണ ശതേന ച ॥
യാ ശതേന പ്രതനോഷി സഹസ്രേണ വിരോഹസി ।
തസ്യോസ്തേ ദേവീഷ്ടകേ വിധേമ ഹവിഷാ വയം ॥

അഷാഽഹ്വം ടസി സഹമാനാ സഹസ്വാരാതീഃ
 സഹസ്വാരാതീയതഃ സഹസ്വ പൃതനാഃ സഹസ്വ
 പൃതന്യതഃ । സഹസ്രവീര്യം - [] 39

TS 4.2.9.3

-സി സാ മാ ജിന്വ ॥
 മധു വാതാ ഋതായതേ മധു ക്ഷരന്തി സിന്ധവഃ ।
 മാധവീർ നഃ സന്തോഷധീഃ ॥
 മധു നക്തമുതോഷസി മധുമത് പാർഥിവ്യ രജഃ ।
 മധു ദ്യൗരസ്തു നഃ പിതാ ॥
 മധുമാൻ നോ വനസ്സതിർ മധുമാഽ അസ്തു സൂര്യഃ ।
 മാധവീർ ഗാവോ ഭവന്തു നഃ ॥
 മഹീ ദ്യൗഃ പൃഥിവീ ച ന ഇമം യജ്ഞം മിമിക്ഷതാം ।
 പിപൃതാം നോ ഭരീമഭിഃ ॥
 തദ്-വിഷ്ണോഃ പരമം - [] 40

TS 4.2.9.4

പദഽ സദാ പശ്യന്തി സൂരയഃ ।
 ദിവീവ ചക്ഷുരാതതം ॥
 ധ്രുവാ ടസി പൃഥിവീ സഹസ്വ പൃതന്യതഃ ।
 സ്യൂതാ ദേവേഭിരമൃതേനാഽഽ *ഗാഃ ॥
 യാസ്മൈ അഗ്നേ സൂര്യേ രൂച ഉദ്യതോ ദിവമാതന്വന്തി
 രശ്മിഭിഃ ।

താഭിഃ സർവാഭീ രുചേ ജനായ ന സൂധി ॥
 യാ വോ ദേവാഃ സൂര്യേ രുചോ ഗോഷ്വശേഷു യാ രുചഃ ।
 ഇന്ദ്രാഗ്നീ താഭിഃ സർവാഭീ രുചം നോ ധത്ത ബൃഹസ്സതേ ॥
 വിരാഡ് - [] 41

TS 4.2.9.5

ജ്യോതി-രധാരയമ് സമ്രാഡ് ജ്യോതി-രധാരയമ് സ്വരാഡ്
 ജ്യോതി-രധാരയത് ॥
 അഗ്നേ യുക്ഷാ ഹി യേ തവാശ്വാസോ ദേവ സാധവഃ ।
 അരം വഹന്ത്യാശവഃ ॥
 യുക്ഷാ ഹി ദേവഹുതമാഽ അശ്വാഽ അഗ്നേ രഥീരിവ ।
 നി ഹോതാ പൂർവ്യഃ സദഃ ॥
 ദ്രഹ്ശശ്വസ്തന പൃഥിവീമനു ദ്യാമിമം ച യോനിമനു
 യശ്ച പൂർവഃ ।
 തൃതീയം യോനിമനു സഞ്ചരന്തം ദ്രഹ്ശം ജുഹോമ്യനു
 സപ്ത - [] 42

TS 4.2.9.6

ഹോത്രാഃ ॥
 അഭൂദിദം വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ വാജിനമഗ്നേർ
 വൈശ്യാനരസ്യ ച ।
 അഗ്നിർ ജ്യോതിഷാ ജ്യോതിഷ്ഠാൻ രുക്നോ വർചസാ
 വർചസ്യാൻ ॥

ഋചേ താ രുചേ താ സമീമ് സ്രവന്തി സരിതോ ന യേനാഃ ।

അന്തർ. ഹൃദാ മനസാ പൃയമാനാഃ ॥

ഘൃതസ്യ ധാരാ അഭി ചാകശീമി ।

ഹിരണ്യയോ വേതസോ മദ്ധ്യ ആസാം ॥

തസ്മിൻ സുപർണോ മധുകൃത് കുലായീ ഭജന്നാസ്മൈ

മധു ദേവതാഭ്യഃ ।

തസ്യാസതേ ഹരയഃ സപ്ത തീരേ () സ്വധാം ദുഹാനാ

അമൃതസ്യ ധാരാം ॥ 43

(പ്രതിഷ്ഠായൈ - സഹസ്രവിര്യാ - പരമം - 'വിരാട്' -

മ്സപ്ത - തീരേ ചതാരി ച)

11. അഗ്ന ഉദയേ യാ ത ഇഷ്ടഃ

TS 5.5.9.1

അഗ്ന ഉദയേ യാ ത ഇഷ്ടർ യുവാ നാമ തയാ നോ

മൃഡ തസ്യാ സ്മൈ നമ സുസ്യാ സ്ത ഉപ ജീവന്തോ

ഭൂയാസ്മാഗേ ദുധ ഗഹ്യ കിഷ്ശില വന്യ യാ ത

ഇഷ്ടർ യുവാ നാമ തയാ നോ മൃഡ തസ്യാ സ്മൈ

നമ സുസ്യാ സ്ത ഉപ ജീവന്തോ ഭൂയാസ്മ പഞ്ച വാ

ഏതേ ഹഗയോ യചിതയ ഉദധിരേവ നാമ

പ്രഥമോ ദുധോ - [] 44

TS 5.5.9.2

ദി॒തീയോ॑ ഗ॒ഹ്യ॑ സ്തൃ॒തീയഃ॑ കി॒ഷ്ശീല॑ ശ്ച॒തുർഥോ॑ വ॒ന്യഃ
 പഞ്ച॑മ സ്തേ॒ഭ്യോ യദാ॑ഹു॒തീർ ന॒ ജുഹു॑യാദദ്ധാർയു॒ഃ ച
 യജ॑മാനം ച പ്ര ദഹേ॒യുർ യദേ॒താ ആ॑ഹു॒തീർ ജുഹോ॑തി
 ഭാഗ॑ധേയേ-നൈ॒വൈനാ॑൧൯മയതി നാ॒ട്തീമാർ-
 ച॒ത്യദ്ധാർയു॑ർ ന യജമാനോ വാ॒ങ് മ ആ॒സൻ ന॒സോഃ
 പ്രാ॒ണോഽക്ഷേ॒ധാ ശ്ചക്ഷുഃ॑ കർണ॒യോഃ ശ്രോ॑ത്രം
 ബാ॒ഹുവോർ ബല॑-മുരു॒വോരോ॑ജോ sരി॒ഷ്ടാ
 വിശ്വാ॑ന്യങ്ഗാ॒നി ത॒നു- [] 45

TS 5.5.9.3

-സ്ത॒നുവാ॑ മേ സ॒ഹ നമ॑സ്തേ അ॒സ്തു മാ മാ॑ ഹി॒ഷ്സീര॑പ വാ
 ഏ॒തസ്മാ॑ത് പ്രാ॒ണാഃ ക്രാ॑മ॒ന്തി യോ॑ sഗ്നിം ചി॒ന്വ-
 നധി॑ക്രാമ॒ന്തി വാ॒ങ് മ ആ॒സൻ ന॒സോഃ പ്രാ॒ണ ഇ॒ത്യാഹ
 പ്രാ॒ണാനേ॒വാട്ത॑മൻ ധ॒ത്തേ യോ॑ രു॒ദ്രോ അ॒ഗ്നൗ യോ
 അ॒ഹ്നൗ യ ഓ॒ഷധീ॑ഷു യോ രു॒ദ്രോ വിശ്വാ॑
 ഭു॒വനാ॑ sവി॒വേശ॑ ത॒സ്മൈ രു॒ദ്രായ॑ നമോ
 അ॒സ്താഹു॑തിഭാ॒ഗാ വാ അ॒ന്യേ രു॒ദ്രാ ഹ॒വിർഭാ॑ഗാ - [] 46

TS 5.5.9.4

അ॒ന്യേ ശ॑തരു॒ദ്രീയ॑ ഹു॒ത്വാ ഗാ॑വീ॒ധുക് ച॒രുമേ॒തേന॑
 യജു॑ഷാ ച॒രമായാ॑മി॒ഷ്ടകാ॑യാം നി ദദ്ധ്യാദ്-
 ഭാഗ॑ധേയേനൈ॒വൈനാ॑൧൯ ശമയതി ത॒സ്യ തൈ॑

ശതരുദ്രീയഃ ഹുതമിത്യാഹുർ യസ്യൈതദഗ്നു ക്രിയത
 ഇതി വസവ സ്താ രുദ്രൈഃ പുരസ്താത് പാത്തു പിതരസ്താ
 യമരാജാനഃ പിതൃഭിർ ദക്ഷിണതഃ പാന്ത്യാദിത്യാ സ്താ
 വിശ്വൈർ ദേവൈഃ പശ്ചാത് പാത്തു ദ്യുതാന സ്താ
 മാരുതോ മരുദ്ഭി-രുത്തരതഃ പാതു () - [] 47

TS 5.5.9.5

ദേവാസ്യേന്ദ്രജ്യേഷ്ഠാ വരുണരാജാനോ ധസ്മാച്ഛോ-
 പരിഷ്ഠാച്ഛ പാത്തു ന വാ ഏതേന പൂതോ ന മേദ്ധ്യോ
 ന പ്രോക്ഷിതോ യദേനമതഃ പ്രാചീനം പ്രോക്ഷതി
 യഥ് സഞ്ചിതമാജ്യേന പ്രോക്ഷതി തേന പൂതസ്മേന
 മേദ്ധ്യസ്മേന പ്രോക്ഷിതഃ || 48

(ദുധ - സ്തനൂർ. - ഹവിർഭാഗഃ - പാതു - ദ്വാത്രിശ്ച)

12. ശിരോ വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ

T.S. 6.2.11.1

ശിരോ വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ യദ്ധവിർദ്ധാനം പ്രാണാ
 ഉപരവാ ഹവിർദ്ധാനേ ഖായന്തേ തസ്മാ-ച്ഛീർഷൻ പ്രാണാ
 അധസ്മാത് ഖായന്തേ തസ്മാ-ദധസ്മാ-ച്ഛീർഷഃ പ്രാണാ
 രക്ഷോഹണോ വലഗഹനോ വൈഷ്ണവാൻ ഖനാമീത്യാഹ
 വൈഷ്ണവാ ഹി ദേവതയോപരവാ അസുരാ വൈ നിര്യന്തോ
 ദേവാനാം പ്രാണേഷു വലഗാൻ നൃഖനൻ താൻ

ബാഹുമാത്രേ സ്ഥവിന്ദൻ തസ്മാദ് ബാഹുമാത്രാഃ വായന്ത
ഇദമഹം തം വലഗമുദ് വപാമി - [] 49

T.S. 6.2.11.2

യം നഃ സമാനോ യമസമാനോ നിചഖാനേത്യാഹ ദൗ
വാവ പുരുഷൗ യശ്ചൈവ സമാനോ യശ്ചാസമാനോ
യമേവാസൈ തൗ വലഗം നിഖനതസ്മേവോദ് വപതി
സന്ത്യുണത്തി തസ്മാദ് സന്ത്യുണാ അന്തരതഃ പ്രാണാ
ന സം ഭിനത്തി തസ്മാ-ദസംഭിന്നാഃ പ്രാണാ അപോ
ഽവ നയതി തസ്മാ-ദാർദ്രാ അന്തരതഃ പ്രാണാ യവമതീരവ
നയ - [] 50

T.S. 6.2.11.3

ത്യൂർഗ് വൈ യവഃ പ്രാണാ ഉപരവാഃ പ്രാണേഷോവോർജം
ദധാതി ബർഹിരവ സ്യുണാതി തസ്മാദ്-ലോമശാ അന്തരതഃ
പ്രാണാ ആജ്യേന വ്യാഘാരയതി തേജോ വാ ആജ്യം
പ്രാണാ ഉപരവാഃ പ്രാണേഷോവ തേജോ ദധാതി ഹനു
വാ ഏതേ യജ്ഞസ്യ യദധിഷ്ഠവണേ ന
സം ത്യുണത്യുസന്ത്യുണേ ഹി ഹനു അഥോ ചലു
ദീർഘസോമേ സന്ത്യുദ്യേ ധൃത്യൈ ശിരോ വാ ഏതദ്
യജ്ഞസ്യ യദ്ധവിർദ്ധാനം - [] 51

T.S. 6.2.11.4

പ്രാ॒ണാ ഉ॒പ॒ര॒വാ ഹ॒ന്തും അ॒ധി॒ഷ॒വ॒ണേ ജി॒ഹ്വാ ച॒ർമ
 ഗ്രാ॒വാ॒ണോ ദ॒ന്താ മു॒ഖ-മാ॒ഹ॒വ॒നീയോ
 നാ॒സി॒കോ॒ത്ത॒ര॒വേദി-രു॒ദ॒ര്യ॒ സദോ॑ യദാ വ॒ലു വൈ
 ജി॒ഹ്വായാ॑ ദ॒മ്സ്വ॒ധി വാ॒ദ॒ത്യഥ॑ മു॒ഖം ഗച്ഛ॑തി യദാ മു॒ഖം
 ഗച്ഛ॑ത്യഥോദ॒രം ഗച്ഛ॑തി ത॒സ്മാ॒ദ്ധ॒വിർദ്ധാ॑നേ ച॒ർമ॒ന്നധി॑
 ഗ്രാ॒വദി॒രദി॒ഷുത്യോ ഹ॒വ॒നീയേ॑ ഹൃ॒ത്യാ പ്ര॒ത്യുഞ്ചഃ
 പ॒രേത്യ॑ സ॒ദ॒സി ദക്ഷ॑യ॒ന്തി യോ വൈ॑ വി॒രാജോ॑
 യജ്ഞ॑മു॒ഖേ ദോ॒ഹം വേദ॑ ദു॒ഹ ഏ॒വൈ () നാ॒മിയം വൈ
 വി॒രാഡ് ത॒സ്യൈ॒ ത്വക് ച॒ർമോ॒ധോ ധി॒ഷ॒വ॒ണേ സ്മ॑നാ
 ഉ॒പ॒ര॒വാ ഗ്രാ॒വാ॒ണോ വ॒മ്സാ ജ॒തിജോ॑ ദു॒ഹ॒ന്തി സോ॒മഃ
 പ॒യോ യ ഏ॒വം വേദ॑ ദു॒ഹ ഏ॒വൈനാം॑ ॥ 52

(വ॒പാമി - യ॒വ॒മതീ॑ര॒വ॒നയ॑തി - ഹ॒വിർദ്ധാ॑ന - മേ॒വ
 ത്രയോ॒വിഷ॑തിശ്ച)

13. അ॒സാ॒വാ॒ദിത്യോ॑ ധ॒സ്മിൻ ലോ॒ക

T.S. 7.3.10.1

അ॒സാ॒വാ॒ദിത്യോ॑ ധ॒സ്മിൻ ലോ॒ക ആ॒സിത് തം ദേ॒വാഃ
 പൃ॒ഷ്ഠൈഃ പ॒രിഗൃ॑ഹ്യ॒ സു॒വർഗം ലോ॒ക-മ॒ഗമ॑യൻ
 പ॒രൈര॒വസ്താ॑ത് പ॒ര്യഗൃ॑ഹ്ണൻ ദി॒വാകീ॑ർത്യേ॒ന
 സു॒വർഗേ ലോ॒കേ പ്ര॑ത്യ॒സ്ഥാപ॑യൻ പ॒രൈഃ പ॒രസ്താ॑ത്
 പ॒ര്യഗൃ॑ഹ്ണൻ പൃ॒ഷ്ഠൈ-രു॒പാ॒വാ॒രോ॒ഹൻമ് സ॒ വാ

അസാവാദിത്യോ ടമുഷിൻ ലോകേ പരൈ-രുദയതഃ
 പരിഗൃഹീതോ യത് പൃഷ്ഠാനി ഭവന്തി സുവർഗമേവ തൈർ
 ലോകം യജമാനാ യന്തി പരൈ-രവസ്താത് പരി ഗൃഹ്ണന്തി
 ദിവാകീർത്യേന - [] 53

T.S. 7.3.10.2

സുവർഗേ ലോകേ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി പരൈഃ പരസ്താത്
 പരി ഗൃഹ്ണന്തി പൃഷ്ഠൈ-രുപാവരോഹന്തി യത് പരേ
 പരസ്താൻ ന സ്യുഃ പരാഞ്ചഃ സുവർഗാലോകാൻ
 നി ഷ്ഠഭ്യേരൻ. യദവസ്താൻ ന സ്യുഃ പ്രജാ
 നിർ ദഹേയൂരഭിതോ ദിവാകീർത്യം പരഃസാമാനോ ഭവന്തി
 സുവർഗ ഏവൈനാൻ ലോക ഉദയതഃ പരി ഗൃഹ്ണന്തി
 യജമാനാ വൈ ദിവാകീർത്യം സംവത്സരഃ പരഃസാമാനോ
 ടഭിതോ ദിവാകീർത്യം പരഃസാമാനോ ഭവന്തി സംവത്സര
 ഏവോദയതഃ - [] 54

T.S. 7.3.10.3

പ്രതി തിഷ്ഠന്തി പൃഷ്ഠം വൈ ദിവാകീർത്യം പാർശ്വേ
 പരഃസാമാനോ ടഭിതോ ദിവാകീർത്യം പരഃസാമാനോ ഭവന്തി
 തസ്താദഭിതഃ പൃഷ്ഠം പാർശ്വേ ഭൂയിഷ്ഠാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ
 ഭൂയിഷ്ടം ശസ്യതേ യജ്ഞൈസ്യേവ തൻ മദ്ധ്യതോ
 ഗ്രന്ഥിം ഗ്രന്ഥന്ത്യവിസ്രേസായ സപ്ത ഗൃഹ്യന്തേ സപ്ത വൈ

ശീർഷ്യം പ്രാണാഃ പ്രാണാനേവ യജമാനേഷു ദധതി
 യത് പരാചീനാനി പൃഷ്ഠാനി ഭവന്ത്യമുമേവ
 തൈർ ലോക-മദ്ധ്യാരോഹന്തി യദിമം ലോകം ന - [] 55

T.S. 7.3.10.4

പ്രത്യവരോഹേയൂരുദ് വാ മാദ്യേയൂർ യജമാനാഃ പ്ര വാ
 മീയേരൻ. യത് പ്രതിചീനാനി പൃഷ്ഠാനി ഭവന്തീമുമേവ തൈർ
 ലോകം പ്രത്യവരോഹന്ത്യഥോ അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതി
 തിഷ്ഠന്ത്യ-നൂൻമാദായേന്ദ്രോ വാ അപ്രതിഷ്ഠിത
 ആസീത് സ പ്രജാപതി-മുപാധാവത് തസ്മാ
 ഏത-മേകവിഷ്ഠതിരാത്രം പ്രായച്ഛത് തമാഹരത്
 തേനായജത തതോ വൈ സ പ്രത്യതിഷ്ഠദ്-യേ
 ബഹുയാജിനോ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ - [] 56

T.S. 7.3.10.5

സ്യൂസ്ത ഏകവിഷ്ഠതിരാത്ര-മാസീരൻ ദാദശ മാസാഃ
 പഞ്ചർത്വസ്ത്രയ ഇമേ ലോകാ അസാവാദിത്യ ഏകവിഷ്ഠ
 ഏതാവന്തോ വൈ ദേവലോകാസ്തേഷേവ യഥാപൂർവം
 പ്രതി തിഷ്ഠന്ത്യസാവാദിത്യോ ന വ്യരോചത സ
 പ്രജാപതി-മുപാധാവത് തസ്മാ ഏത-മേകവിഷ്ഠതിരാത്രം
 പ്രായച്ഛത് തമാ ഹരത് തേനായജത തതോ വൈ
 സോരോചത യ ഏവം വിദാഽസ ഏകവിഷ്ഠതിരാത്ര-
 മാസതേ () രോചന്ത ഏവൈകവിഷ്ഠതിരാത്രോ ഭവതി

രൂഗ് വാ ഏകവിഷ്ശോ രൂചമേവ ഗച്ഛന്ത്യമോ പ്രതിഷ്ഠാമേവ
 പ്രതിഷ്ഠാ ഹ്യേകവിഷ്ശോ ടതിരാത്രാ-വദിതോ ഭവതോ
 ബ്രഹ്മവർചസസ്യ പരിഗൃഹീതൈ ॥ 57

(ഗൃഹ്ണന്തി ദിവാകീർത്യേ - നൈവോഭയതോ - നാ -
 പ്രതിഷ്ഠിതാ - ആസത ഏകവിഷ്ശതിശ്ച)

14. സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ

T.B. 1.2.3.1

സന്തതിർ വാ ഏതേ ഗ്രഹാഃ । യത് പരഃസാമാനഃ ।
 വിഷ്ണുവാൻ-ദിവാകീർത്യം । യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ ।
 ഏവച് സംവത്സരസ്യ പക്ഷസീ । യദേതേന ഗൃഹ്യന്തേ ।
 വിഷ്ണുചീ സംവത്സരസ്യ പക്ഷസീ വ്യവസ്രഷ്ടേയാതാം ।
 ആർതിമാർച്ഛേയുഃ । യദേതേ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 യഥാ ശാലായൈ പക്ഷസീ മദ്ധ്യമം-വച്ശമഭി
 സമായച്ഛതി । 58

T.B. 1.2.3.2

ഏവച് സംവത്സരസ്യ പക്ഷസീ ദിവാകീർത്യമഭി
 സന്തന്വന്തി ।
 നാർതിമാർച്ഛന്തി ॥ ഏകവിഷ്ശ-മഹർ ഭവതി ।
 ശുക്രാഗ്രാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 പ്രത്യുത്തഞ്ജൈ സയത്നായ ॥

സൗ॒ര്യ ഏ॒തദ॒ഹഃ പ॒ശുരാ॒ലഭ്യ॑തേ ।
 സൗ॒ര്യോ॑തി॒ഗ്രാഹ്യോ॑ ഗൃ॒ഹ്യതേ॑ ।
 അ॒ഹരേ॒വ രൂ॒പേണ॑ സമർദ്ധയന്തി ।
 അ॒ഥോ അ॒ഹന॑ ഏ॒വൈഷ॑ ബലിർ പ്ര॒ഹീയ॑തേ ॥
 സ॒പ്തൈ॒തദ॒ഹ-ര॒തിഗ്രാ॒ഹ്യോ॑ ഗൃ॒ഹ്യന്തേ॑ । 59

TB 1.2.3.3

സ॒പ്ത വൈ॑ ശീ॒ർഷ॑ണ്യാഃ പ്രാ॒ണാഃ॑ ।
 അ॒സാവാ॑ദിത്യഃ ശീ॒രഃ പ്ര॒ജാനാ॑ം ।
 ശീ॒ർഷ॑ണേ॒വ പ്ര॒ജാനാ॑ം പ്രാ॒ണാൻ ദ॑ധാതി ।
 ത॒സ്മാഥ് സ॒പ്ത ശീ॒ർഷ॑ൻ പ്രാ॒ണാഃ॑ ॥ ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്രം ഹ॑ത്വാ ।
 അ॒സുരാ॑ൻ പരാ॒ഭാവ്യ॑ । സ ഇ॒മാൽ ലോ॒കാ-ന॑ഭ്യജയത് ।
 ത॒സ്മാസൗ॑ ലോ॒കോ॑നഭിജിത ആ॒സീത് ।
 തം വി॒ശ്വക॑ർമ്മാ ഭൂ॒ത്വാഭ്യ॑ജയത് ।
 യദ്-വൈ॒ശ്വക॑ർമ്മണോ ഗൃ॒ഹ്യതേ॑ ॥ 60

TB 1.2.3.4

സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑-ഭിജി॒ത്യൈ॑ ॥
 പ്ര॒വാ ഏ॒തേ॑സ്താ॒ല് ലോ॒കാ-ച്ഛൃ॑വന്തേ ।
 യേ വൈ॒ശ്വക॑ർമ്മണം ഗൃ॒ഹ്ണ॑ന്തേ ॥
 ആ॒ദി॒ത്യശ്ലോ॑ ഗൃ॒ഹ്യതേ॑ । ഇ॒യം വാ॑ അ॒ദി॒തിഃ॑ ।
 അ॒സ്മാമേ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑ന്തി ॥ അ॒ന്യോ॒ന്യോ ഗൃ॑ഹ്യതേ ।
 വി॒ശ്വാ॒ന്യോ॒വാ॒ന്യേന॑ കർമ്മാണി കുർവാ॒ണാ യ॑ന്തി ।

അ॒സ്യാമ॑ന്യേ॒ന പ്ര॑തി॒ തി॒ഷ്ണ॑ന്തി ॥
 താ॒വാഽപ॑രാർദ്ധാ॒മ് സം॑വ॒മ്സര॑സ്യാ-ന്യോ॒ന്യോ
 ഗൃ॒ഹ്യേ॒തേ () ॥ താ॒വുഭൗ॑ സ॒ഹ മ॑ഹാ॒വ്രതേ॑ ഗൃ॒ഹ്യേ॒തേ ।
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യെ॒വാന്തം॑ ഗ॒ത്വാ ।
 ഉ॒ഭയോർ॑ ലോ॒കയോഃ॑ പ്ര॒തി॒തി॒ഷ്ണ॑ന്തി ॥
 അ॒ർകൃ॑മൃ॒ക്ഥം॑ ഭ॒വതി॑ । അ॒ന്നാ॒ഭ്യസ്യാ॑-വ॒രുദ്ധ്യേ॑ ॥ 61
 (സ॒മായ॑ച്ച - തൃ॒തിഗ്രാ॑ഹ്യാ ഗൃ॒ഹ്യന്തേ॑ - ഗൃ॒ഹ്യന്തേ॑ -
 സം॑വ॒മ്സര॑സ്യാ-ന്യോ॒ന്യോ ഗൃ॒ഹ്യേ॒തേ പഞ്ച॑ ച)

15. ഏകവിഷ്വ ഏഷ ഭവതി

TB 1.2.4.1

ഏ॒കവി॑ഷ്വ ഏ॒ഷ ഭ॒വതി॑ ।
 ഏ॒തേന॑ വൈ ഭേ॒വാ ഏ॒കവി॑ഷ്വേ॒ന ।
 ആ॒ദി॒ത്യമി॒ത ഉ॒ത്തമ॑ഃ സു॒വർഗം॑ ലോ॒ക-മാ॑രോ॒ഹയ॑ന് ।
 സ॒ വാ ഏ॒ഷ ഇ॒ത ഏ॒കവി॑ഷ്വഃ ।
 ത॒സ്യ ഭ॒ശാവ॑സ്താ॒ഭഹാ॑നി । ഭ॒ശ പ॒രസ്താ॑ത് ।
 സ॒ വാ ഏ॒ഷ വി॒രാജ്യ॑ഭയ॒തഃ പ്ര॑തി॒ഷ്ഠി॒തഃ ।
 വി॒രാജി॑ ഹി॒ വാ ഏ॒ഷ ഉ॒ഭയ॑തഃ പ്ര॑തി॒ഷ്ഠി॒തഃ ।
 ത॒സ്താഭ॑ന്തരേ॒മൗ ലോ॒കൗ യ॑ന് ।
 സർവേ॑ഷു സു॒വർഗേ॑ഷു ലോ॒കേ-ഷാ॑ഭി॒തപ॑ന്നേതി ॥ 62

TB 1.2.4.2

ദേ॒വാ॒ വാ॒ ആ॒ഭി॒ത്യ॒സ്യ॑ സു॒വ॒ർഗ॒സ്യ॑ ലോ॒ക॒സ്യ॑ ।

പരാ॑ചോ॒തി॒പാ॒ദാ॒ദ॒ബി॒ഭ്യുഃ॑ ।

തം ഛ॑ര॒ന്ദോ॒ഭി-ര॒ഭ്യുഃ॑ഹ॒ൻ ധൃ॒തൈ॑ ॥

ദേ॒വാ॒ വാ॒ ആ॒ഭി॒ത്യ॒സ്യ॑ സു॒വ॒ർഗ॒സ്യ॑ ലോ॒ക॒സ്യ॑ ।

അ॒വാ॒ചോ॒വ॒പാ॒ദാ॒ദ॒ബി॒ഭ്യുഃ॑ ।

തം പ॒ഞ്ച॒ഭീ ര॒ശ്മി॒ഭി-രൂ॒ദ॒വ॒യ॒ന് ॥

തസ്മാ॑ദേ॒ക॒വി॒ശ്വേ ഹ॒ൻ പ॒ഞ്ച॒ ദി॒വാ॒കീ॒ർത്യാ॑നി ക്രിയ॒ന്തേ॑ ।

ര॒ശ്മയോ॑ വൈ ദി॒വാ॒കീ॒ർത്യാ॑നി ॥ യേ ഗാ॒യ॒ത്രേ॑ ।

തേ ഗാ॒യ॒ത്രീ॒ഷു॒ത്ത॒രയോഃ॑ പ॒വ॒മാ॒നയോഃ॑ । 63

TB 1.2.4.3

മ॒ഹാ॒ദി॒വാ॒കീ॒ർത്യാ॑ ഹോ॒തുഃ പൃ॒ഷ്ഠം॑ ।

വി॒കർ॒ണം ബ്ര॒ഹ്മ॒സാ॒മം । ഭാ॒സോ॒ഗ്നി॒ഷ്ടോ॒മഃ॑ ॥

അ॒ഗ്നി॒താ॒നി പരാ॑ണി ।

പ॒രൈർ വൈ ദേ॒വാ ആ॒ഭി॒ത്യു॒ സു॒വ॒ർഗം॑ ലോ॒കമ॑പാര॒യ॒ന് ॥

യദ॑പാര॒യ॒ന് । തത് പരാ॑ണാം പ॒രത്വം॑ ।

പാ॒രയ॑ന്ത്യേ॒നം പരാ॑ണി । യ ഏ॒വം വേ॑ദ ।

അ॒ഗ്നി॒താ॒നി സ്പരാ॑ണി () ।

സ്പ॒രൈർവൈ ദേ॒വാ ആ॒ഭി॒ത്യു॒ സു॒വ॒ർഗം॑ ലോ॒കമ॑സ്പാ॒രയ॒ന് ॥

യദ॑സ്പാ॒രയ॒ന് । തഥ് സ്പരാ॑ണാം സ്പ॒രത്വം॑ ।

സ്താരയന്ത്യേന॑ സ്തരാ॑ണി । യ ഏ॒വം വേ॑ദ ॥ 64

(ഏ॒തി - പ॒വമാ॑നയോഃ - സ്തരാ॑ണി പ॒ഞ്ച ച)

16. ഇന്ദ്രോ വൃത്രഃ ഹത്വാ

TB 1.3.10.1

ഇന്ദ്രോ॑ വൃ॒ത്രഃ ഹ॑ത്വാ । അ॒സുരാ॑ൻ പരാ॒ഭാവ്യ॑ ।

സോ॑ഽമാവാ॒സ്യാം പ്ര॑ത്യാഗ॒ച്ഛത് ।

തേ പി॒തരഃ॑ പൂർവ്വേ॒ദ്യു-രാ॑ഗ॒ച്ഛന് ।

പി॒തൃ॒ഭ്യൻ. യജ്ഞോ॑ഽഗ॒ച്ഛത് । തം ദേ॒വാഃ പു॑നരയാച॒ന്ത ।

തമേ॒ഭ്യോ ന॑ പു॒നരദ॑ദ്യുഃ । തേ॑ഽബ്രു॒വൻ വ॑രം വൃ॒ണാമ॑ഹൈ ।

അ॒ഥ വഃ॑ പു॒നർഭാ॑സ്യാമഃ ।

അ॒സുഭ്യ॑മേ॒വ പൂ॑ർവ്വേ॒ദ്യുഃ ക്രി॑യാതാ ഇ॒തി । 65

TB 1.3.10.2

തമേ॒ഭ്യഃ പു॑നരദ॑ദ്യുഃ ।

തസ്മാ॑ത്-പി॒തൃ॒ഭ്യഃ പൂ॑ർവ്വേ॒ദ്യുഃ ക്രി॑യതേ ।

യത് പി॒തൃ॒ഭ്യഃ പൂ॑ർവ്വേ॒ദ്യുഃ ക॒രോതി॑ ।

പി॒തൃ॒ഭ്യ ഏ॒വ തദ്-യ॑ജ്ഞം നി॒ഷ്ക്രി॑യ യജ്മാ॒നഃ പ്ര॑ത്നതേ ॥

സോ॑മായ പി॒തൃപീ॑തായ സ്വ॒ധാ നമ॑ ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

പി॒തൃരേ॒വാധി॑ സോ॒മപീ॑മമ॒വ രു॒ന്ധേ ।

ന ഹി॑ പി॒താ പ്ര॑മീയമാണ ആ॒ഹൈ॒ഷ സോ॑മപീ॒മ ഇ॒തി॑ ।

ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ വൈ സോ॒മപീ॑മഃ ।

ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവ-രുന്ധേ ।

തേനേന്ദ്രിയേണ ദിതീയാം ജായാമദ്യശ്നുതേ ॥ 66

TB 1.3.10.3

ഏതദ് വൈ ബ്രാഹ്മണം പുരാ വാജശ്രവസാ വിദാമക്രന് ।

തസ്മാത് തേ ദേദേ ജായേ അദ്യാക്ഷത । യ ഏവം വേദ ।

അഭി ദിതീയാം ജായാമശ്നുതേ ॥

അഗ്നയേ കവ്യവാഹനായ സ്വധാ നമ ഇത്യാഹ ।

യ ഏവ പിതൃണാമഗ്നിഃ ।

തം പ്രീണാതി ॥ തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി ॥

ത്രിർനിദധാതി ॥ ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । 67

TB 1.3.10.4

ഷഡ്യാ ഋതവഃ । ഋതൂനേവ പ്രീണാതി ॥

തൃഷ്ണിം മേക്ഷണ-മാദധാതി ।

അസ്തി വാ ഹി ഷഷ്ട ഋതൂർന വാ ॥

ദേവാൻ. വൈ പിതൃൻ പ്രീതാൻ ।

മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനു പ്രപിപതേ ।

തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി । ത്രിർനിദധാതി ।

ഷട്ഥ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഋതവഃ । 68

TB 1.3.10.5

ഋതവഃ ഖലു വൈ ദേവാഃ പിതരഃ ।

ഋതൂനേവ ദേവാൻ പിതൃൻ പ്രീണാതി ।

താൻപ്രീതാൻ | മനുഷ്യാഃ പിതരോഽനു പ്രപിപതേ ||
 സകൃദാചിന്നം ബർഹിർ ഭവതി | സകൃദിവ ഹി പിതരഃ ||
 ത്രിർനിദധാതി | തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ |
 താനേവ പ്രീണാതി || പരാഽവർതതേ | 69

TB 1.3.10.6

ഏകാ ഹി പിതരഃ || ഓഷ്ണോ വ്യാവൃത ഉപാസ്മേ |
 ഊഷ്മദാഗാ ഹി പിതരഃ || ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി |
 പ്രാശ്യാം(3) ന പ്രാശ്യാ(3) മിതി | യത് പ്രാശ്ണീയാത് |
 ജന്യമന്നമദ്യാത് | പ്രമായുകഃ സ്യാത് |
 യന്ന പ്രാശ്ണീയാത് | അഹവിഃ സ്യാത് | 70

TB 1.3.10.7

പിതൃഭ്യ ആവൃശ്യേത | അവശ്രേഘയമേവ |
 തന്നേവ പ്രാശിതം നേവാപ്രാശിതം ||
 വീരം വാ വൈ പിതരഃ പ്രയന്തോ ഹർന്തി |
 വീരം വാ ദദതി | ദശാം ചരിനന്തി |
 ഹരണദാഗാ ഹി പിതരഃ | പിതൃനേവ നിരവദയതേ ||
 ഉത്തര ആയുഷി ലോമ ചരിന്തി |
 പിതൃണാം ഹ്യേതർഹി നേദീയഃ || 71

TB 1.3.10.8

നമസ്തരോതി | നമസ്താരോ ഹി പിതൃണാം ||
 നമോ വഃ പിതരോ രസായ | നമോ വഃ പിതരഃ ശുഷ്ഠായ |

നമോ॑ വഃ പിത॑രോ ജീ॒വായ॑ । നമോ॑ വഃ പിത॑രഃ സ്വ॒ധായൈ॑ ॥
 നമോ॑ വഃ പിത॑രോ മ॒ന്യവേ॑ ॥
 നമോ॑ വഃ പിത॑രോ ഘോ॒രായ॑ ॥
 പിത॑രോ നമോ॑ വഃ । യ ഏ॒തസ്മി॑ൻ ലോ॒കേ സ്ഥ॑ ॥ 72

TB 1.3.10.9

യു॒ഷ്മാഃ സ്പേ॑സനു॑ ॥ യേ॒സ്മിൻ ലോ॒കേ । മാ॑ം തേ നു॑ ॥
 യ ഏ॒തസ്മി॑ൻ ലോ॒കേ സ്ഥ॑ ॥
 യു॒യം തേഷാ॑ം വ॒സിഷ്ഠാ॑ ഭൂ॒യാസു॑ ॥ യേ॒സ്മിൻ ലോ॒കേ ।
 അ॒ഹം തേഷാ॑ം വ॒സിഷ്ഠാ॑ ഭൂ॒യാസ॒മിത്യാ॑ഹ ॥
 വ॒സിഷ്ഠഃ॑ സ॒മാനാ॑നാം ഭ॒വതി॑ ॥
 യ ഏ॒വം വീ॒ദ്വാൻ-പി॑ത്യു॒ഭ്യഃ ക॒രോതി॑ ॥
 ഏ॒ഷ വൈ॑ മ॒നുഷ്യാ॑ണാം യ॒ജ്ഞഃ॑ ॥ 73

TB 1.3.10.10

ദേ॒വാനാ॑ം വാ॒ ഇ॒തരേ॑ യ॒ജ്ഞാഃ॑ ॥
 തേന॑ വാ ഏ॒തത് പി॑ത്യു॒ലോകേ॑ ച॒രതി॑ ॥
 യത് പി॑ത്യു॒ഭ്യഃ ക॒രോതി॑ ॥
 സ ഇ॒ൗശ॒വരഃ॑ പ്ര॒മേതോഃ॑ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യു॒ർചാ പു॑ന॒രൈതി॑ ॥
 യ॒ജ്ഞാ വൈ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ॥
 യ॒ജ്ഞൈ॒വ സ॒ഹ പു॑ന॒രൈതി॑ ॥ ന പ്ര॒മായു॑കോ ഭ॒വതി॑ ॥
 പി॒ത്യു॒ലോകേ॑ വാ ഏ॒തദ്-യ॒ജ്മാന॑ശ്ച॒രതി॑ ॥

യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതി () । സ ഈശ്വര ആർതിമാർതോഃ ।
 പ്രജാപതി-സ്ത്വാവൈനം തത ഉന്നേതുമർ.ഹതീത്യാഹുഃ ।
 യത് പ്രാജാപത്യയർചാ പുനരൈതി ।
 പ്രജാപതിരേവൈനം തത ഉന്നയതി ।
 നാർതിമാർച്ചതി യജമാനഃ ॥ 74

(ഇ - തൃശ്ശതേ - പദ്യന്തേ - പദ്യന്തേ ഷഡ്യാ ഗുതവോ -
 വർത്തതേ - ഹവിഃ സ്ത്വാ - നേദീയഃ - സ്ഥ - യജേണാ -
 യജമാനശ്ചരതി യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതി പഞ്ച ച)

17. വൈശ്വദേവേന വൈ പ്രജാപതിഃ

T.B.1.6.8.1

വൈശ്വദേവേന വൈ പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത ।
 താ വരുണ പ്രഘ്വാസൈർ വരുണപാശാദമുഞ്ചത് ।
 സാകമേധൈഃ പ്രത്യസ്ഥാപയത് ।
 ത്ര്യംബകൈരുദ്രം നിരവാദയത ।
 പിതൃയജേണേന സുവർഗം ലോകമഗമയത് ।
 യദ്-വൈശ്വദേവേന യജതേ ।
 പ്രജാ ഏവ തദ്-യജമാനഃ സൃജതേ ।
 താ വരുണ പ്രഘ്വാസൈർ വരുണപാശാൻ മുഞ്ചതി ।
 സാകമേധൈഃ പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
 ത്ര്യംബകൈരുദ്രം നിരവാദയതേ । 75

T.B.1.6.8.2

പി॒തൃ॒യജേ॒ണ॒സു॒വ॒ർഗം॑ ഘോ॒കം॑ ഗ॒മ॒യ॒തി॒ ।
 ദ॒ക്ഷി॒ണ॒തഃ॑ പ്രാ॒ചീ॒നാ॒വീ॒തീ॒ നി॒ർവ॑പതി ।
 ദ॒ക്ഷി॒ണാ॒വൃ॒ദ്ധി॒ പി॒തൃ॒ണാം॑ । അ॒നാ॒ദ്യു॒ത്യ॒ തത്॑ ।
 ഉ॒ത്ത॒ര॒ത ഏ॒വോ॒പ॒വീ॒യ നി॒ർവ॑പേത് ।
 ഉ॒ഭ॒യേ॒ ഹി॒ ദേ॒വാ॒ശ്ച॒ പി॒ത॒രശ്ചേ॒ജ്യന്തേ॑ ॥
 അ॒ഥോ॒ യദേ॒വ ദ॒ക്ഷി॒ണാ॒ർദ്ധേ॑ധി॒ ശ്ര॒യ॒തി॒ ।
 തേ॒ന ദ॒ക്ഷി॒ണാ॒വൃ॒ത് ।
 സോ॒മാ॒യ പി॒തൃ॒മതേ॑ പു॒രോ॒ധാശ്ച് ഷ॒ട്ക॑പാ॒ലം നി॒ർവ॑പതി ।
 സം॒വ॒മ്സ॒രോ॒ വൈ॒ സോ॒മഃ॒ പി॒തൃ॒മാൻ ॥ 76

T.B.1.6.8.3

സം॒വ॒മ്സ॒രമേ॒വ പ്രീ॑ണാതി ।
 പി॒തൃ॒ഭ്യോ॑ ബ॒ർഹി॒ഷദ്ഭ്യോ॑ ധാ॒നാഃ॑ ।
 മാ॒സാ വൈ॒ പി॒ത॒രോ॑ ബ॒ർഹി॒ഷദഃ॑ ।
 മാ॒സാനേ॒വ പ്രീ॑ണാതി ।
 യ॒സ്മിൻ॒ വാ ജ॒തൗ॒ പു॒രു॒ഷഃ॒ പ്ര॒മീ॒യതേ॑ ।
 സോ॒ഽസ്യോ॒മു॒ഷ്മിൻ॑ ഘോ॒കേ ഭ॒വ॒തി॒ ।
 ബ॒ഹു॒രൂ॒പാ ധാ॒നാ ഭ॒വ॒ന്തി॒ ।
 അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രാണാ॑-മ॒ഭിജി॑ത്യൈ ।
 പി॒തൃ॒ഭ്യോ॑ ഽഗ്നി॒ഷ്വാത്തേ॑ഭ്യോ॒ മൻ॒ഥം॑ ।
 അ॒ർദ്ധ॒മാ॒സാ വൈ॒ പി॒ത॒രോ॑ഽഗ്നി॒ഷ്വാത്താഃ॑ ॥ 77

T.B.1.6.8.4

അ॒ർദ്ധ॒മാ॒സാ॒നേ॒വ പ്രീ॑ണാതി ।
 അ॒ഭി॒വാ॒ന്യാ॒യൈ ദൃ॒ഗ്ധേ॑ ഭ॒വതി॑ ।
 സാ॒ ഹി പി॑ത്യുദേ॒വത്വം॑ ദൃ॒ഹേ । യത് പൃ॒ർണം ।
 തൻ മ॒നു॒ഷ്യാ॒ണാം । ഉ॒പ॒ര്യു॒ർദ്ധോ॑ ഭേ॒വാ॒നാം ।
 അ॒ർദ്ധഃ॑ പി॒ത്യു॒ണാം । അ॒ർദ്ധ ഉ॒പ॒മ॒ൻമതി॑ ।
 അ॒ർദ്ധോ॑ ഹി പി॒ത്യു॒ണാം । ഏ॒ക॒യോ॒പ॒മ॒ൻമതി॑ । 78

T.B.1.6.8.5

ഏ॒കാ॒ ഹി പി॑ത്യു॒ണാം । ദ॒ക്ഷി॒ണോ॒പ॒മ॒ൻമതി॑ ।
 ദ॒ക്ഷി॒ണാ॒ വൃ॒ദ്ധി പി॑ത്യു॒ണാം । അ॒നാ॒ര॒ഭ്യോ॒പ॒മ॒ൻമതി॑ ।
 ത॒ദ്ധി പി॑ത്യു॒ൻ-ഗച്ഛ॑തി । ഇ॒മാം ദി॒ശം വേ॑ദി॒മുദ്ധ॑ന്തി ।
 ഉ॒ഭയേ॑ ഹി ഭേ॒വാ॒ശ്ച പി॑തരശ്ചേ॒ജ്യന്തേ॑ ।
 ച॒തുഃ സ്ര॑ക്തിർഭ॒വതി॑ । സർ॒വാ ഹൃ॒ന്ത ദി॒ശഃ പി॑തരഃ ।
 അ॒ഖാ॒താ ഭ॒വതി॑ । 79

T.B.1.6.8.6

ഖാ॒താ ഹി ഭേ॒വാ॒നാം । മ॒ദ്ധ്യ॒തോ ഽഗ്നി॑രാധീ॒യതേ॑ ।
 അ॒ന്ത॒തോ ഹി ഭേ॒വാ॒നാ-മാധീ॑യതേ ।
 വർ॒ഷീ॒യാനി॑ദ്ധു ഇ॒ദ്ധ്വാദ്-ഭ॒വതി॑ വ്യാവൃ॒ന്തൈത്യ॑ ।
 പ॒രി ശ്ര॑യതി ।
 അ॒ന്തർ॒ഹി॒തോ॒ ഹി പി॑ത്യു॒ലോ॒കോ മ॒നു॒ഷ്യ॒ലോ॒കാത് ।

യത്-പരുഷി ദിനം । തദ്-ദേവാനാം । യദന്തരാ ।
തൻ-മനുഷ്യാണാം । 80

T.B.1.6.8.7

യഥ് സമൃലം । തത് പിതൃണാം ।
സമൃലം ബർഹിർ-ഭവതി വ്യാവൃത്തൈത്യ ।
ദക്ഷിണാ സ്തൃണാതി । ദക്ഷിണാ വൃദ്ധി പിതൃണാം ।
ത്രിഃ പര്യേതി ।

തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ । താനേവ പ്രീണാതി ।
ത്രിഃ പുനഃ പര്യേതി । ഷട്മസംപദ്യന്തേ । 81

T.B.1.6.8.8

ഷഡ്വാ ഋതവഃ । ഋതൂനേവ പ്രീണാതി ।
യത് പ്രസ്തരം യജുഷാ ഗൃഹ്ണീയാത് ।
പ്രമായുകോ യജമാനഃ സ്യാത് । യന്ന ഗൃഹ്ണീയാത് ।
അനായതനഃ സ്യാത് । തൃഷ്ണീമേവ നൃസ്യേത് ।
ന പ്രമായുകോ ഭവതി । നാനായതനഃ ।
യത്-ത്രീൻ-പരിധീൻ പരിഭദ്യാത് । 82

T.B.1.6.8.9

മൃത്യുനാ യജമാനം പരി ഗൃഹ്ണീയാത് ।
യന്ന പരി-ഭദ്യാത് । രക്ഷാഽസി യജ്ഞഽ ഹനൃഃ ।
ദൗ പരിധീ പരിഭധാതി । രക്ഷസാ-മപഹന്തൈത്യ ।
അഥോ മൃത്യോരേവ യജമാന-മൃത്സൃജതി ।

യത് ത്രീ॑ണി ത്രീ॑ണി ഹ॒വീഷ്യു॑ദാഹരേ॒യുഃ ।
 ത്രയ॑സ്ത്രയ ഏ॒ഷാഃ സാ॒കം പ്ര॒മീ॑യേരൻ ।
 ഏ॒കൈ॑ക-മ॒നുചീ॑നാ-ന്യു॒ദാഹ॑രന്തി ।
 ഏ॒കൈ॑ക ഏ॒വൈഷാ॑മ॒ന്വഞ്ചഃ॑ പ്ര മീ॒യതേ॑ () ।
 ക॒ശിപു॑ ക॒ശിപ॑വ്യായ । ഉ॒പ॒ബ॒ർഹ॑ണ-മു॒പ॒ബ॒ർഹ॑ണ്യായ ।
 ആ॒ഞ്ജന॑-മാ॒ഞ്ജ॒ന്യായ॑ । അ॒ഭ്യ॒ഞ്ജന॑-മ॒ഭ്യ॒ഞ്ജ॒ന്യായ॑ ।
 യഥാ॑ഭാഗമേ॒വൈനാ॑ൻ പ്രീ॒ണാതി॑ ॥ 83

(നി॒ര॒വ॒ദ॒യതേ॑ - പി॒തൃ॒മാ - ന॒ഗ്നി॒ഷ്യാ॒ത്താ -
 ഏ॒ക॒യോ॒പ॒മൻ॒ഥ - തൃ॒ഖാ॒താ ഭ॒വതി॑ - മ॒നു॒ഷ്യാ॒ണാം -
 പ॒ദ്യ॒ന്തേ - പ॒രി॒ദ॒ധ്യാൻ - മീ॒യതേ॑ പ॒ഞ്ച ച)

18. അഗ്നയേ ദേവേഭ്യഃ

T.B.1.6.9.1

അ॒ഗ്നയേ॑ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ പി॒തൃ॒ഭ്യഃ॑ സ॒മി॒ദ്ധ്യ॑മാ॒നായാ॑-
 നു॒ബ്രൂ॑ഹീ॒ത്യാഹ॑ ।
 ഉ॒ഭയേ॑ ഹി ദേ॒വാശ്ച॑ പി॒തര॑ശ്ചേ॒ജ്യന്തേ॑ । ഏ॒കാമ॑ന്യാഹ ।
 ഏ॒കാ ഹി॑ പി॒തൃ॒ണാം॑ । ത്രി॒ര॒ന്യാഹ॑ ।
 ത്രി॒ർഹി॑ ദേ॒വാനാ॑ം । ആ॒ഘാ॒രാ॒വാ॒ഘാ॒രയ॑തി ।
 യ॒ജ്ഞ॑ പ॒രു॒ഷോ॒ര॒നന്ത॑രി॒തൈ॑ ।
 നാ॒ർഷേ॒യം വൃ॑ണീ॒തേ । ന ഹോ॑താരം । 84

T.B.1.6.9.2

യദാർഷേ॑യം വൃ॑ണീ॒ത | യദ്ധോ॑താരം |
 പ്ര॒മായുകോ॑ യജ॑മാനഃ॒ സൃ॒ത | പ്ര॒മായുകോ॑ ഹോ॒താ ||
 തസ്മാ॑ന്ന വൃ॑ണീ॒തേ | യജ॑മാനസ്യ ഹോ॒തൃർ-ഗോ॑പീ॒മായ |
 അ॒പ॒ബർഹി॑ഷഃ പ്ര॒യാജാ॑ൻ-യജ॑തി | പ്ര॒ജാ വൈ ബർഹി॑ഃ |
 പ്ര॒ജാ ഏ॒വ മൃ॒ത്യോരു॑മ്സൃ॒ജതി॑ |
 ആ॒ജ്യദാ॑ഗൗ യജ॑തി | 85

T.B.1.6.9.3

യജ്ഞ॑സ്യൈ॒വ ച॑ക്ഷു॒ഷീ നാ॑ന്തരേ॒തി |
 പ്രാ॒ചീ॒നാ॒വീ॒തി സോ॑മം യജ॑തി | പി॒തൃ॒ഭേ॒വത്യാ॑ ഹി |
 ഏ॒ഷാ ഹി॑തിഃ | പ॒ഞ്ച കൃ॑ത്യോ॒ഽവ॒ദ്യതി॑ |
 പ॒ഞ്ച ഹേ॒താ ഭേ॒വതാഃ॑ | ഭേ॒വ പു॑രോ॒നുവാ॑ക്യേ॒ ||
 യാ॒ജ്യാ ഭേ॒വതാ॑ വ॒ഷട്കാ॑രഃ |
 താ ഏ॒വ പ്രീ॑ണാ॒തി | സ॒ന്തത॑മ॒വ ദൃ॒തി | 86

T.B.1.6.9.4

ഋ॒തൂ॒നാഃ സ॑ന്ത॒തൈഃ॑ |
 പ്രൈ॒വൈ॒ഭ്യഃ പു॑ർവ॒യാ പു॑രോ॒നുവാ॑ക്യയാ ഹി॑ |
 പ്ര॒ണയ॑തി ദി॒തീയ॑യാ | ഗ॒മയ॑തി യാ॒ജ്യയാ॑ |
 തൃ॒തീയേ॑ വാ ഇ॒തോ ലോ॑കേ പി॒തരഃ॑ |
 അ॒ഹ ഏ॒വൈ॒നാൻ പു॑ർവ॒യാ പു॑രോ॒നുവാ॑ക്യയാ
 ഽത്യാ॑നയ॒തി | രാ॒ത്രിയൈ॑ ദി॒തീയ॑യാ |

ഐവൈനാൻ. യാജ്യയാ ഗമയതി । ദക്ഷിണതോഽവദായ ।
ഉദന്തി ക്രാമതി വ്യാവൃത്തൈ । 87

T.B.1.6.9.5

ആ സ്വയേത്യാ-ശ്രാവയതി ।
അസ്മു സ്വയേതി പ്രത്യാശ്രാവയതി ।
സ്വധാ നമ ഇതി വഷ്ട്കരോതി ।
സ്വധാകാരോ ഹി പിതൃണാം । സോമമഗ്രേ യജതി ।
സോമ പ്രയാജാ ഹി പിതരഃ । സോമം പിതൃമന്തം യജതി ।
സംവത്സരോ വൈ സോമഃ പിതൃമാൻ ।
സംവത്സരമേവ തദ്-യജതി ।
പിതൃൻ ബർഹിഷദോ യജതി । 88

T.B.1.6.9.6

യേ വൈ യജാനഃ । തേ പിതരോ ബർഹിഷദഃ ।
താനേവ തദ്-യജതി । പിതൃനഗ്നിഷ്യാത്താൻ. യജതി ।
യേ വാ അയജാനോ ഗൃഹമേധിനഃ ।
തേ പിതരോഽഗ്നിഷ്യാത്താഃ । താനേവ തദ്-യജതി ।
അഗ്നിം കവ്യവാഹനം യജതി ।
യ ഏവ പിതൃണാമഗ്നിഃ । തമേവ തദ്-യജതി । 89

T.B.1.6.9.7

അഥോ യഥാഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃതം യജതി ।
താദൃഗേവ തത് ।

ഏതത്തേ തത യേ ച ത്വാനിതി തിസൃഷു സ്രക്തീഷു
നിദധാതി ।

തസ്മാദാ തൃതീയാത് പുരുഷാന്നാമ ന ഗൃഹ്ണന്തി ।

ഏതാവന്തോ ഹീജ്യന്തേ ।

അത്ര പിതരോ യഥാഭാഗം മന്ദദ്ധമിത്യാഹ ।

ഏകാ ഹി പിതരഃ । ഉദഞ്ചോ നിഷ്ക്രാമന്തി ।

ഏഷാ വൈ മനുഷ്യാണാം ദിക് ।

സ്വാമേവ തദ്-ദിശമനു നിഷ്ക്രാമന്തി । 90

T.B.1.6.9.8

ആഹവനീയ-മുപതിഷ്ഠന്തേ । ന്യേവാസൈ തദ്ധ്നുവതേ ।

യഥ്സത്യാഹവനീയേ । അമാന്യത്ര ചരന്തി ।

ആതമിതോരുപതിഷ്ഠന്തേ । അഗ്നിമേവാപദ്രഷ്ടാരം കൃതാ ।

പിതൃൻ-നിരവദയന്തേ ।

അന്തം വാ ഏതേ പ്രാണാനാം ഗച്ഛന്തി ।

യ ആതമിതോരുപതിഷ്ഠന്തേ ।

സുസന്ദൃശം ത്വാ വയമിത്യാഹ । 91

T.B.1.6.9.9

പ്രാണോ വൈ സുസന്ദൃക് । പ്രാണമേവാത്മൻ-ദധതേ ।

യോജാ നിന്ദ്ര തേ ഹരീ ഇത്യാഹ ।

പ്രാണമേവ പുനരയുക്ത ।

അക്ഷന്നമീമദന്ത ഹീതി ഗാർ.ഹപത്യ-മുപതിഷ്ഠന്തേ ।

അക്ഷന്നമീമദന്താഥ ത്യാപതിഷ്ഠാമഹ ഇതി വാവൈതദാഹ ।
 അമീമദന്ത പിതരഃ സോമ്യോ ഇത്യഭി പ്രപദ്യന്തേ ।
 അമീമദന്ത പിതരോഽഥ ത്യാഭി പ്രപദ്യാമഹ
 ഇതി വാവൈതദാഹ । അപഃ പരിഷിഞ്ചതി ।
 മാർജയത്യേവൈനാൻ । 92

T.B.1.6.9.10

അഥോ തർപയത്യേവ । തൃപ്യതി പ്രജയാ പശുഭിഃ ।
 യ ഏവം ഘേദ । അപ ബർഹിഷാവനുയാജൗ യജതി ।
 പ്രജാ വൈ ബർഹിഃ । പ്രജാ ഏവ മൃത്യോരുമ്സ്യജതി ।
 ചതുരഃ പ്രയാജാൻ. യജതി । ദാവനുയാജൗ ।
 ഷട്സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഗൃതവഃ () । 93

T.B.1.6.9.11

ഗൃത്യേവ പ്രീണാതി । ന പത്യന്മാസ്മേ ।
 ന സംഘായന്തി । യത്പത്യന്മാസീത ।
 യമ്സംഘായേയുഃ ।
 പ്രമായുക്താ സ്മാത് । തസ്മാന്നാസ്മേ ।
 ന സംഘായന്തി । പത്നിയൈ ഗോപീമായ ॥ 94

(ഹോതാര - മാജ്യഭാഗൗ യജതി - സന്തതമവദ്യതി -
 വ്യാവൃത്തേത്യ - ബർഹിഷഭോ യജതി - തമേവ തദ് യജ-
 തുനു നിഷ്ക്രാമന്ത്യാ - ഹൈ - നാ - നൃതവോ - നവ ച)

19. ഉശന്തസ്ത്വാ ഹവാമഹ

T.B.2.6.16.1

ഉ॒ശ॒ന്ത॒സ്താ॒ ഹ॒വാ॒മ॒ഹ॒ ആ॒ നോ॑ അ॒ഗ്നേ॑ സു॒കേ॒തു॒നാ॑ ॥
 ത്വച്ഛ്വേ॑സോ॒മ മ॒ഹേ॑ ഭഗ॒ം ത്വച്ഛ്വേ॑സോ॒മ പ്ര॒ചീ॒കി॒തോ॑ മ॒നീ॒ഷാ॑ ।
 ത്വയാ॑ ഹി നഃ പി॒തരഃ॑ സോ॒മ പൂ॒ർവ്വേ॒
 ത്വച്ഛ്വേ॑സോ॒മ പി॒ത്യു॒ഭിഃ॑ സം॒വി॒ദാ॒നഃ॑ ।
 ബ॒ർഹി॑ഷഭഃ പി॒തര॑ ആ॒ഹം പി॒ത്യു॒ന്മ॑ ॥
 ഉ॒പ॒ഹൂ॒താഃ॑ പി॒തരോ॑ ഹ॒ഗ്നി॒ഷാ॒ത്താഃ॑ പി॒തരഃ॑ ॥
 അ॒ഗ്നി॒ഷാ॒ത്താ॒ന്യു॒ത്ഥ॒തോ॑ ഹ॒വാ॒മ॒ഹേ॑ ।
 നരാ॒ശ്വ॒സേ॑ സോ॒മപീ॒ഥം യ॑ ആ॒ശുഃ॑ ।
 തേ॒ നോ॑ അ॒ർവ॒ന്തഃ॑ സു॒ഹ॒വാ॒ ഭ॒വ॒ന്തു॑ ।
 ശം॒ നോ॑ ഭ॒വ॒ന്തു॑ ദി॒വദേ॑ ശം ച॒തു॒ഷ്ഠദേ॑ ॥
 യേ॒ അ॒ഗ്നി॒ഷാ॒ത്താ॒ യേ॒ഹ॒ഗ്നി॒ഷാ॒ത്താഃ॑ । 95

T.B.2.6.16.2

അ॒ശ്വ॒ഹോ॒മു॒ചഃ॑ പി॒തരഃ॑ സോ॒മ്യോ॒സഃ॑ ।
 പ॒രേ॒വ॒രേ॒മൃ॒താ॒സോ॑ ഭ॒വ॒ന്തഃ॑ ।
 അ॒ധി॒ബ്രു॒വ॒ന്തു॑ തേ॒ അവ॒ന്താ॒സ്താ॒ൻ ॥
 വാ॒ന്യോ॒യൈ॑ ദു॒ഗ്ധേ॑ ജു॒ഷമാ॑ണാഃ ക॒രംഭം॑ ।
 ഉ॒ദീ॒രാ॒ണാ॑ അ॒വ॒രേ॒ പ॒രേ॒ ച॑ ।
 അ॒ഗ്നി॒ഷാ॒ത്താ॒ ജു॒ത്യു॒ഭിഃ॑ സം॒വി॒ദാ॒നാഃ॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്ര॒വ॒ന്തോ॑ ഹ॒വി॒രി॒ദം ജു॒ഷ॒ന്താം॑ ॥

യദഗ്നേ കവ്യവാഹന ത്വമഗ്ന ഇഽധിതോ ജാതവേദഃ ।

മാതലീകവൈഃ ॥

യേ താത്യപുർ ദേവത്രാ ജേഹമാനാഃ () ।

ഹോത്രാവ്യധഃ സ്തോമതഷ്ടാസോ അർക്കൈഃ ।

ആഗ്നേ യാഹി സുവിദത്രേഭിരർവാങ് ।

സത്യൈഃ കവൈഃ പിത്യഭിർ ഘർമസദ്ഭിഃ ॥

ഹവ്യവാഹമജരം പുരുപ്രിയം ।

അഗ്നിം ഘൃതേന ഹവിഷാ സപര്യന് ।

ഉപാസദം കവ്യവാഹം പിതൃണാം ।

സ നഃ പ്രജാം വീരവതീഃ സമൃണ്വതു ॥ 96

(അനഗ്നിഷാത്താ - ജേഹമാനാഃ സപ്ത ച)

ത്രിണാചികേദം

20. അയം വാവ

T.B.3.11.7.1

അയം വാവ യഃ പവതേ । സോഽഗ്നിർ നാചികേതഃ ।
 സ യത് പ്രാങ് പവതേ । തദസ്യ ശിരഃ ।
 അഥ യദ് ദക്ഷിണാ । സ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ ।
 അഥ യത് പ്രത്യക് । തത് പുച്ഛം । യദുദന്ദ് ।
 സ ഉത്തരഃ പക്ഷഃ । 97

T.B.3.11.7.2

അഥ യഥ് സംവാതി ।
 തദസ്യ സമഞ്ചനം ച പ്രസാരണം ച ।
 അഥോ സംപദേവാസ്യ സാ ।
 സഹ വാ അസ്മൈ സ കാമഃ പദ്യതേ ।
 യത് കാമോ യജതേ ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।
 യോ ഹ വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യായതനം
 പ്രതിഷ്ഠാം വേദ । ആയതനവാൻ ഭവതി ।
 ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം । 98

T.B.3.11.7.3

ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യായതനം പ്രതിഷ്ഠാ ।
 യ ഏവം വേദ । ആയതനവാൻ ഭവതി । ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം ।

യോ ഹ വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം വേദ ।
 സ ശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി ।
 ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം ।
 യ ഏവം വേദ । സ ശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി ।
 അഥോ യഥാ രൂക്മ ഉത്-തപോ ഭായാത് । 99

T.B.3.11.7.4

ഏവമേവ സ തേജസാ യശസാ ।
 അസിഷ്ഠ ലോകേ-ഽമുഷിഷ്ഠ ഭാതി ।
 ഉരവോ ഹ വൈ നാമൈതേ ലോകാഃ ।
 യേ ഽവരേണാദിത്യം ।
 അഥ ഹൈതേ വരീയാഽസോ ലോകാഃ । യേ പരേണാദിത്യം ।
 അന്തവന്തഃ ഹ വാ ഏഷ ക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യോ ഽവരേണാദിത്യം ।
 അഥ ഹൈഷോ ഽനന്ത-മപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യഃ പരേണാദിത്യം () । 100

T.B.3.11.7.5

അനന്തഃ ഹ വാ അപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।
 അഥോ യഥാ രഥേ തിഷ്ഠൻ പക്ഷസീ പര്യാവർത്തമാനേ
 പ്രത്യപേക്ഷതേ । ഏവ-മഹോരാത്രേ പ്രത്യപേക്ഷതേ ।

നാ॒സ്യാ॒ഹോരാ॒ത്രേ ലോ॒കമാ॒പ്സുതഃ॑ ।

യോ॒ഽഗ്നിം നാ॒ചികേ॒തം ചി॒നുതേ॑ ।

യ ഉ॑ ചൈ॒ന-മേ॒വംഽവേ॑ദ । 101

(ഉ॒ത്തരഃ॑ പ॒ക്ഷോ - ഗ॒ച്ഛതി॑ പ്ര॒തിഷ്ഠാം - ഭാ॒യുദ് -

യഃ പരേ॑ണാദി॒ത്യ - മ॒ഷ്ടൗ ച॑)

21. ഉശൻ. ഹ വൈ

T.B.3.11.8.1

ഉ॒ശൻ. ഹ വൈ॑ വാ॒ജശ്ര॑വ॒സഃ സ॑ർവ॒വേദ॑സം ദ॒ദൗ ।

ത॒സ്യ ഹ നാ॒ചികേ॒താ നാമ॑ പൃ॒ത്ര ആ॒സ ।

തച് ഹ॑ കു॒മാര॑ഃ സ॒ന്തം ।

ദക്ഷി॑ണാ॒സു നീ॒യമാ॑നാ॒സു ശ്ര॒ദ്ധാഽഽവി॑വേശ ।

സ ഹോ॑വാച । തത॑ ക॒സ്യെ മാം ദാ॑സ്യ॒സീതി॑ ।

ദി॒തീയം॑ തൃ॒തീയം॑ । തച് ഹ॑ പരീ॒ത ഉ॒വാച॑ ।

മൃ॒ത്യുവേ॑ ത്വാ ദദാ॒മിതി॑ ।

തച് ഹ॑ സ്തോ॒ത്ഥിതം॑ ാഗ॒ഭി॒വദ॑തി । 102

T.B.3.11.8.2

ഗൗ॒തമ॑ കു॒മാര-മി॒തി । സ ഹോ॑വാച ।

പരേ॑ഹി മൃ॒ത്യോർ ഗൃ॒ഹാൻ । മൃ॒ത്യുവേ॑വൈ ത്വാദാ॒മിതി॑ ।

തം വൈ॑ പ്ര॒വസ॑ന്തം ഗ॒ന്താ-സീ॑തി ഹോ॒വാച॑ ।

ത॒സ്യ സ്മ॑ തി॒സ്രോ രാ॒ത്രി-ര॒നാശ്വാൻ॑ ഗൃ॒ഹേ വ॑സ॒താത് ।

സ യദി॑ ത്വാ പൃ॒ച്ഛേത് ।

കുമാര കതി രാത്രി-രവാമ്സി-രിതി ।

തിസ്ര ഇതി പ്രതി ബ്രൂതാത് ।

കിം പ്രഥമാഃ രാത്രി-മാശ്നാ ഇതി । 103

T.B.3.11.8.3

പ്രജാം ത ഇതി । കിം ദിതീയാ-മിതി । പശുഃസ്തു ഇതി ।

കിം തൃതീയാ-മിതി । സാധുകൃത്യാം ത ഇതി ।

തം വൈ പ്രവസന്തം ജഗാമ ।

തസ്യ ഹ തിസ്രോ രാത്രി-രനാശ്യാൻ ഗൃഹ ഉവാസ ।

ത-മാഗത്യ പപ്രച്ഛ । കുമാര കതി രാത്രി-രവാമ്സി-രിതി ।

തിസ്ര ഇതി പ്രത്യുവാച । 104

T.B.3.11.8.4

കിം പ്രഥമാഃ രാത്രി-മാശ്നാ ഇതി । പ്രജാം ത ഇതി ।

കിം ദിതീയാ-മിതി । പശുഃസ്തു ഇതി । കിം തൃതീയാ-മിതി ।

സാധുകൃത്യാം ത ഇതി ।

നമസ്തേ അസ്തു ഭഗവ ഇതി ഹോവാച ।

വരം വൃണീഷ്യേ-തി । പിതര-മേവ

ജീവന്നയാനീതി । ദിതീയം വൃണീഷ്യേ-തി । 105

T.B.3.11.8.5

ഇഷ്ടാപൂർത്തയോർ മേ ക്ഷിതിം ബ്രൂഹീതി ഹോവാച ।

തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।

തതോ വൈ തസ്യേ-ഷ്ടാപൂർത്തേ നാ ക്ഷീയേതേ ।

നാസ്യേ-ഷ്ടാപൂർത്തേ ക്ഷീയേതേ ।
യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ । യ ഉ ചൈന-മേവംഽവേദ ।
തൃതീയം ഽവുണീഷേ-തി ।
പുനർ മൃത്യോർ മേ ഽപജിതിം ബ്രഹ്മീതി ഹോവാച ।
തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।
തതോ വൈ സോപ പുനർ മൃത്യു-മജയത് । 106

T.B.3.11.8.6

അപ പുനർ മൃത്യും ജയതി ।
യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ । യ ഉ ചൈന-മേവംഽവേദ ।
പ്രജാപതിർ വൈ പ്രജാകാമ-സുപോ തപ്യത ।
സ ഹിരണ്യ-മുദാസ്യത് । ത-ദഗ്നു പ്രാസ്യത് ।
ത-ദസ്മൈ നാചദയത് । തദ് ദിതീയം പ്രാസ്യത് ।
ത-ദസ്മൈ നൈ-വാചദയത് । തത് തൃതീയം പ്രാസ്യത് । 107

T.B.3.11.8.7

ത-ദസ്മൈ നൈ-വാചദയത് ।
ത-ദാത്മ-ന്നേവ ഹൃദയേഽഗ്നു വൈശ്യാനരേ പ്രാസ്യത് ।
ത-ദസ്മാ അചദയത് । തസ്മാദ്ധിരണ്യം കനിഷ്ഠം ധനാനാം ।
ഭൂഞ്ജത് പ്രിയതമം । ഹൃദയജഃ ഹി ।
സ വൈ തമേവ നാവിന്ദത് ।
യസ്മൈ താം ദക്ഷിണാ-മനേഷ്യത് ।

താഽ സ്വാ॒യൈ॒വ ഹ॒സ്തായ॑ ദക്ഷി॒ണായാ॑നയത് ।

താം പ്രത്യ॑ഗൃഹ്ണാത് । 108

T.B.3.11.8.8

ദക്ഷാ॑യ ത്വാ ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്ണാമീതി ।

സോ॑ ടദക്ഷ॑ന്ത ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്യ ।

ദക്ഷ॑തേ ഹ വൈ ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്യ । യ ഏ॒വംഽവേദ॑ ।

ഏ॒തദ്ധ്യ॑ സു॒ വൈ തദ് വി॒ദ്വാഽസോ॑ വാജ॒ശ്രവ॑സാ ഗോ॒തമാഃ॑ ।

അ॒പ്യനു॑ദേശ്യാം ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്ണന്തി ।

ഉദ॑യേന വ॒യം ദക്ഷി॑ഷ്യാമഹ ഏ॒വ ദക്ഷി॒ണാം

പ്രതി॑ഗൃഹ്യാതി । തേ॑ ടദക്ഷ॑ന്ത ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്യ ।

ദക്ഷ॑തേ ഹ വൈ ദക്ഷി॒ണാം പ്രതി॑ഗൃഹ്യ ।

യ ഏ॒വംഽവേദ॑ () । പ്ര ഹാ॒ന്യം വ്ലീ॑നാതി । 109

(വദ - ത്വാശ്നാ ഇത്യു - വാച - ദിതീയം ഹൃണീഷേ -
ത്യജയത് - തൃതീയം പ്രാസ്യത് - ഗൃഹ്ണാദ് - യ ഏ॒വം
ഽവേദൈകം ച)

22. തച് ഹൈതമേകേ പശുബന്ധ

T.B.3.11.9.1

തച് ഹൈത॑-മേകേ പശു॒ബന്ധ॑ ഏ॒വോത്ത॑രവേദ॒ധാം ചി॑ന്വതേ ।

ഉ॒ത്തര॑വേദി॒സമ്മി॑ത ഏ॒ഷോ॒ഗ്നിരി॑തി വദ॒ന്തഃ॑ ।

തന്ന॑ തഥാ കൂ॒ര്യാത് । ഏ॒ത-മ॒ഗ്നിം കാ॑മേന വൃ॒ർദ്ധ॑യേത് ।

സ ഏ॒നം കാ॑മേന വൃ॒ഗ്ദ്ധഃ॑ । കാ॑മേന വൃ॒ർദ്ധ॑യേത് ।

സൗമ്യേ വാവൈന-മദ്ധ്യരേ ചിന്വീത ।
 യത്ര വാ ഭൂയിഷ്ഠാ ആഹുതയോ ഹൂയേരൻ ।
 ഏത-മഗ്നിം കാമേന സമർദ്ധയതി ।
 സ ഏനം കാമേന സമൃദ്ധഃ । 110

T.B.3.11.9.2

കാമേന സമർദ്ധയതി । അഥ ഹൈനം പുരർഷയഃ ।
 ഉത്തരവേദ്യാ-മേവ സത്രിയ-മചിന്വത ।
 തതോ വൈ തേഽവിന്ദന്ത പ്രജാം ।
 അഭി സ്വർഗം ഘോക-മജയൻ ।
 വിന്ദന്ത ഏവ പ്രജാം । അഭി സ്വർഗം ഘോകം ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।
 അഥ ഹൈനം വായുർ. ഋദ്ധികാമഃ । 111

T.B.3.11.9.3

യഥാനൃപ-മേവോപദധേ ।
 തതോ വൈ സ ഏതാ-മൃദ്ധി-മാർജ്ജോത് ।
 യാ-മിദം വായുർ. ഋദ്ധഃ । ഏതാ-മൃദ്ധി-മൃദ്ധ്നോതി ।
 യാ-മിദം വായുർ. ഋദ്ധഃ ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।
 അഥ ഹൈനം ഗോബലോ വാർഷ്ണഃ പശുകാമഃ ।
 പാംക്ത-മേവ ചികേ്യ । പഞ്ച പുരസ്തോത് । 112

T.B.3.11.9.4

പഞ്ച ദക്ഷിണതഃ । പഞ്ച പശ്ചാത് ।
 പഞ്ചോത്തരതഃ । ഏകാം മദ്ധ്യേ ।
 തതോ വൈ സ സഹസ്രം പശൂൻ പ്രാപ്നോത് ।
 പ്ര സഹസ്രം പശു-നാപ്നോതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।
 അഥ ഹൈനം പ്രജാപതിർ ജൈഷ്ഠ്യകാമോ
 യശസ്കാമഃ പ്രജനനകാമഃ ।
 ത്രിവൃത-മേവ ചികേ്യേ । 113

T.B.3.11.9.5

സപ്ത പുരസ്നോത് । തിസ്രോ ദക്ഷിണതഃ । സപ്ത പശ്ചാത് ।
 തിസ്ര ഉത്തരതഃ । ഏകാം മദ്ധ്യേ ।
 തതോ വൈ സ പ്ര യശോ ജൈഷ്ഠ്യ-മാപ്നോത് ।
 ഏതാം പ്രജാതിം പ്രജായതേ । യാമിദം പ്രജാഃ പ്രജായന്തേ ।
 ത്രിവൃദ് വൈ ജൈഷ്ഠ്യം । മാതാ പിതാ പുത്രഃ । 114

T.B.3.11.9.6

ത്രിവൃത് പ്രജനനം । ഉപസ്ഥോ യോനിർ മദ്ധ്യമാ ।
 പ്ര യശോ ജൈഷ്ഠ്യ-മാപ്നോതി ।
 ഏതാം പ്രജാതിം പ്രജായതേ । യാ-മിദം പ്രജാഃ പ്രജായന്തേ ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।
 അഥ ഹൈന-മിന്ദ്രോ ജൈഷ്ഠ്യകാമഃ ।

ഊർദ്ധ്വാ ഏവോ-പദയേ ।

തതോ വൈ സ ജൈഷ്ഠ്യ-മഗച്ഛത് । 115

T.B.3.11.9.7

ജൈഷ്ഠ്യം ഗച്ഛതി । യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।

അഥ ഹൈന-മസാവാദിത്യഃ സ്വർഗകാമഃ ।

പ്രാചീരേവോപദയേ ।

തതോ വൈ സോഽഭി സ്വർഗം ലോക-മജയത് ।

അഭി സ്വർഗം ലോകം ജയതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ । സ യദീച്ഛേത് । 116

T.B.3.11.9.8

തേജസീ യശസീ ബ്രഹ്മവർചസീ സ്യാ-മിതി ।

പ്രാണാ ഹോതുർദ്ധിഷ്ട്യാ-ദുമ്സർവേത് ।

യേയം പ്രാഗാദ് യശസ്വതീ । സാ മാ പ്രോർണോതു ।

തേജസാ യശസാ ബ്രഹ്മവർചസേ-നേതി ।

തേജസ്-വ്യുവ യശസീ ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ।

അഥ യദീച്ഛേത് । ഭൂയിഷ്ഠം മേ ശ്രദ്ധീരൻ ।

ഭൂയിഷ്ഠാ ദക്ഷിണാ നയേയു-രിതി ।

ദക്ഷിണാസു നീയമാനാസു പ്രാച്യേഹി പ്രാച്യേഹീ-
തി പ്രാചീ ജുഷാണാ വേതാജ്യസ്യ സാഹേതി
സ്രുവേണോ-പഹത്യാ-ഹവനീയേ ജുഹുയാത് | 117

T.B.3.11.9.9

ഭൂയിഷ്ഠ-മേവാസൈ ശ്രദ്ദധതേ |
ഭൂയിഷ്ഠാ ദക്ഷിണാ നയന്തി | പുരീഷ-മുപധായ |
ചിതിക്ലൃപിഭി-രഭിമൃശ്യ | അഗ്നിം പ്രണീയോപസമാധായ |
ചതസ്ര ഏതാ ആഹുതീർ ജുഹോതി |
തമഗ്നേ രൂദ്ര ഇതി ശതരൂദ്രീയസ്യ രൂപം |
അഗ്നാവിഷ്ണു ഇതി വസോർദ്ധാരായാഃ |
അന്നപത ഇത്യന്ന ഹോമഃ |
സപ്ത തേ അഗ്നേ സമിധഃ സപ്ത ജിഹ്വാ ഇതി
വിശ്വപ്രീഃ () | 118

[സമൃദ്ധ - ഋദ്ധികാമഃ- പുരസ്താച് - ചികേ - പുത്രോ - ഹൃച്ഛ
- ദിച്ഛ- ജ്ജുഹുയാദ് - വിശ്വപ്രീഃ ()] (A9)

Special Korvai

(പുരർഷയോ വായുർ ഗോബലഃ സഹസ്രം പ്രജാപതി
സ്ത്രിവൃദിന്ദ്രോ ഹസാവാദിത്യഃ സ യദിച്ഛേത്)

23. യാം പ്രഥമാമിഷ്ടകാമുപദധാതി

T.B.3.11.10.1

യാം പ്രഥമാ-മിഷ്ടകാ-മുപദധാതി ।

ഇമം തയാ ലോക-മഭി ജയതി ।

അഥോ യാ അസ്മിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ।

താസാഃ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം ദിതീയാ-മുപദധാതി ।

അന്തരിക്ഷ ലോകം തയാഭിജയതി ।

അഥോ യാ അന്തരിക്ഷ ലോകേ ദേവതാഃ ।

താസാഃ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം തൃതീയാ-മുപദധാതി ।

അമും തയാ ലോക-മഭിജയതി । 119

T.B.3.11.10.2

അഥോ യാ അമുഷ്മിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ।

താസാഃ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

അഥോ യാ അമു-രിതരാ അഷ്ടാദശ ।

യ ഏവാമീ ഉരവശ്ച വരീയാഃസശ്ച ലോകാഃ ।

താനേവ താഭി-രഭിജയതി ।

കാമചാരോ ഹ വാ അസ്യോരുഷു ച വരീയസ്സു ച

ലോകേഷു ഭവതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।

സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ ।

തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ । 120

T.B.3.11.10.3

ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ । വർഷാ ഉത്തരഃ । ശരത് പുഷ്പം ।

മാസാഃ കർമ്മകാരാഃ । അഹോരാത്രേ ശതരുദ്രീയം ।

പർജന്യോ വസോർദ്ധാരാ ।

യഥാ വൈ പർജന്യഃ സുവൃഷ്ടം വൃഷ്ടാ ।

പ്രജാഭ്യഃ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി ।

ഏവ-മേവ സ തസ്യ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । 121

T.B.3.11.10.4

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ।

സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ ।

തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ । ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ ।

വർഷാഃ പുഷ്പം । ശര-ദുത്തരഃ പക്ഷഃ । ഹേമന്തോ മദ്ധ്യം ।

പൂർവപക്ഷാശ്ചിതയഃ । അപരപക്ഷാഃ പൂർവീഷം ।

അഹോരാത്രാണീഷ്ടകാഃ () ।

ഏഷ വാവ സോഽഗ്നി-രഗ്നിമയഃ പുനർണവഃ ।

അഗ്നിമയോ ഹ വൈ പുനർണവോ ഭൂതാ ।

സ്വർഗം ലോക-മേതി । ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം ഘേദ । 122 (അമും തയാ ലോകമഭിജയതി - ശിരഃ - ചിന്ത - ഇഷ്ടകാഃ ഷട് ച)

24. ഋചാം പ്രാചീ

T.B. 3.12.9.1

ഋചാം പ്രാചീ മഹതീ ദിഗുച്യതേ ।

ദക്ഷിണാ-മാഹുർ യജുഷാ-മപാരാം ।

അഥർവണാ-മഗ്ണിരസാം പ്രതീചീ ।

സാമ്നാ-മുദീചീ മഹതീ ദിഗുച്യതേ ।

ഋഗ്ഭിഃ പൂർവാഹ്ണേ ദിവി ദേവ ഇഠായതേ ।

യജുർവേദേ തിഷ്ഠതി മദ്ധ്യേ അഹഃ ।

സാമവേദേനാസ്തമയേ മഹീയതേ ।

വേദൈ-രശൂന്യ-സ്രിഭിരേതി സൂര്യഃ ।

ഋഗ്ഭ്യോ ജാതാഃ സർവശോ മുർത്തി-മാഹുഃ ।

സർവാ ഗതിർ യാജുഷീ ഹൈവ ശശ്വത് ॥ 123

T.B. 3.12.9.2

സർവം തേജ സ്താമരുപ്യഃ ഹ ശശ്വത് ।

സർവഃ ഹേദം ബ്രഹ്മണാ ഹൈവ സൃഷ്ടം ।

ഋഗ്ഭ്യോ ജാതം വൈശ്യം വർണ-മാഹുഃ ।

യജുർവേദം ക്ഷത്രിയസ്യാഹുർ യോനിം ।

സാമവേദോ ബ്രാഹ്മണാനാം പ്രസൂതിഃ ।

പൂർവേ॑ പൂർവേ॑ഭ്യോ॑ വച॑ ഏ॒ത-ദു॑ചുഃ ।

ആ॒ദർ.ശ-മ॒ഗ്നിം ചി॒ന്താ॒നാഃ ।

പൂർവേ॑ വി॒ശ്വസ്യ॑ജോഽമൃ॒താഃ ।

ശ॒തം വർ.ഷ॑സഹ॒സ്രാണി॑ ।

ദീ॒ക്ഷി॒താ സ്ത॒ത്ര-മാ॒സത ॥ 124

T.B. 3.12.9.3

തപ॑ ആ॒സീദ് ഗൃ॒ഹപ॑തിഃ । ബ്ര॒ഹ്മ ബ്ര॒ഹ്മാദ॑വഥ് സ്വ॒യം ।

സത്യ॑ ഹ ഹോ॒തൈഷാ॑-മാ॒സീത് ।

യദ് വി॒ശ്വസ്യ॑ജ ആ॒സത ।

അ॒മൃത-മേ॒ഭ്യ ഉ॒ദഗാ॑യത് । സ॒ഹസ്രം॑ പ॒രിവഥ്॑സരാൻ ।

ഭൂ॒ത ഹ പ്ര॑സ്തോ॒തൈഷാ॑-മാ॒സീത് ।

ഭ॒വിഷ്യ॑ത് പ്ര॒തി ചാ॒ഹരത്॑ । പ്രാ॒ണോ അ॒ദ്ധാര്യു॑-രഭ॒വത് ।

ഇ॒ദ ഹ സർവ॑ സി॒ഷാസ॑താം ॥ 125

T.B. 3.12.9.4

അ॒പാനോ॑ വി॒ദ്വാ॒നാവൃ॑തഃ । പ്ര॒തി പ്രാ॑തിഷ്ഠ-ദ॒ദ്ധാരേ॑ ।

ആർ॒ത്തവാ॑ ഉ॒പഗാ॑താരഃ । സ॒ദസ്യാ॑ ഋ॒തവോ॑ഽഭ॒വൻ ।

അർ॒ദ്ധമാ॑സാശ്ച മാ॒സാശ്ച । ച॒മസാ॑-ദ്ധാർ॒യവോ॑ഽഭ॒വൻ ।

അശ॑ ഹ സദ് ബ്ര॒ഹ്മണ॑-സ്തേ॒ജഃ । അ॒ചാ॒വാകോ॑ഽഭ॒വദ് യശഃ॑ ।

ഋ॒ത-മേ॒ഷാം പ്ര॑ശാ॒സ്താഽസീ॑ത് ।

യദ് വി॒ശ്വസ്യ॑ജ ആ॒സത ॥ 126

T.B. 3.12.9.5

ഊർഗ് രാജാന-മുദവഹത് | ധ്രുവഗോപ സ്തഹോഭവത് |
 ഓജോഭ്യഷ്ടാദ് ഗ്രാവ്.ണ്ഃ | യദ് വിശ്വസ്യജ ആസത |
 അപചിതിഃ പോത്രിയാ-മയജത് |
 നേഷ്ട്രീയാ-മയജത് തിഷിഃ |
 ആഗ്നീദ്ധ്രാദ് വിദുഷീ സത്യം |
 ശ്രദ്ധാ ഹൈവാ യജമ് സ്വയം |
 ഇരാ പതീ വിശ്വ സ്യജാം |
 ആകൃതി-രപിനസ്ത്വിവിഃ || 127

T.B. 3.12.9.6

ഇദ്ധ്യ് ഹ ക്ഷുച് ചൈ-ഭ്യ ഉഗ്രേ | തൃഷ്ണാ ചാ വഹതാമുഭേ |
 വാഗേഷാച് സുബ്രഹ്മണ്യാഃസീത് |
 ഛന്ദോ യോഗാൻ. വിജാനതീ |
 കല്പതന്ത്രാണി തന്യാനാ-ഹഃ | സൗ സ്ഥാശ്ച സർവശഃ |
 അഹോരാത്രേ പശുപാല്യൗ | മുഹൂർത്താഃ പ്രേഷ്ടാ അഭവൻ |
 മൃത്യുസ്തദ-ഭവ-ദ്ധാതാ | ശമിതോ-ഗ്രോ വിശാഃ പതിഃ || 128

T.B. 3.12.9.7

വിശ്വസ്യജഃ പ്രഥമാ സ്തത്ര-മാസത |
 സഹസ്ര സമം പ്രസുതേന യന്തഃ |
 തതോ ഹ ജജേഞ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ |
 ഹിരൺമയ ശ്ലുകുനിർ ബ്രഹ്മ നാമ |

യേന॑ സൂ॒ര്യ-സു॑പതി॒ തേജ॑സേ-ദ്ധഃ॒ ।
 പി॒താ പു॒ത്രേണ॑ പി॒തൃ॒മാൻ. യോ॑നീ॒യോനൗ॑ ।
 നാ॒വേദ॑വിൻമനു॒തേ തം ബൃ॑ഹ॒ന്തം ॥
 സർ॒വാ॒നു॒ഭുമാ॒ത്മാന॑ഃ സം॒പരാ॑യേ ।
 ഏ॒ഷ നി॑ത്യോ മ॒ഹിമാ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണ॑സ്യ ।
 ന കർമ്മ॑ണാ വർദ്ധ॒തേ നോ॑ ക॒ന്നീയാൻ ॥ 129

T.B. 3.12.9.8

ത॒സ്യൈ॒വാ-ത്മാ॑ പ॒ദവി॑ത്തം ഹി॒ദി॒ത്വാ ।
 ന കർമ്മ॑ണാ ലി॒പ്യതേ॑ പാപ॒കേന॑ ।
 പ॒ഞ്ച॒പഞ്ചാ॑ശ॒ത-സ്രി॑വൃ॒ത സ്തം॑ഭമ്സ॒രാഃ ।
 പ॒ഞ്ച॒പഞ്ചാ॑ശ॒തഃ പ॒ഞ്ചദ॑ശാഃ ।
 പ॒ഞ്ച॒പഞ്ചാ॑ശ॒ത സ്തപ്ത॑ശാഃ । പ॒ഞ്ച॒പഞ്ചാ॑ശ॒ത ഏ॒കവി॑പ്തശാഃ ।
 വി॒ശ്വ॒സ്യ॒ജാഃ സ॒ഹസ്ര॑ സം॑ഭമ്സ॒രം ।
 ഏ॒തേന॑ വൈ വി॒ശ്വ॒സ്യ॒ജ ഇ॒ദം ഹി॒ശ്വ-മ॑സ്യ॒ജന്ത॑ ।
 യദ് വി॒ശ്വ॒-മ॑സ്യ॒ജന്ത॑ । ത॒സ്മാദ് വി॒ശ്വ॒സ്യ॒ജഃ () ।
 വി॒ശ്വ॒-മേ॒നാ-ന॑നു പ്ര॒ജായ॑തേ ।
 ബ്രാ॒ഹ്മണ॑ സ്താ॒യു॒ജ്യഃ സ॒ലോ॒കതാം॑ ധ॒ന്തി ।
 ഏ॒താസാ॑മേ॒വ ദേ॒വതാ॑നാഃ സാ॒യു॒ജ്യം ।
 സാർ॒ഷ്ടിതാ॑ഃ സമാ॒ന ലോ॒കതാം॑ ധ॒ന്തി ।

യ ഏത-ദുപയന്തി । യേ ചൈനത് പ്രാഹുഃ ।

യേഭ്യ-ശൈനത് പ്രാഹുഃ ॥

ഓം ॥ 130

(ശശ്വ - ദാസത - സിഷ്വാസതാ - മാസത -

ഹവിഷ് - പതിഃ - കനീയാൻ - തസ്മാദ് വിശ്വസ്യജോ

ഽഷ്ടൗ ച)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

-----അഭിശ്രവണമന്ത്രപാഠ സമാപ്തഃ-----

“Chain” indicating starting “padam” of all the “Chapters” in Abisravanam.

സഹസ്രശീർഷാ - മദ്ഭ്യഃ - സഹസ്രശീർഷ - മൃതം-
 കൃണുഷ - രക്ഷോഹണഃ - സോമായോ - ശന്തസ്താ -
 ഭക്ഷഹി - ധ്രുവാ - സ്യഗ്ന ഉദയേ - ശിരോ - സാവാദി
 ത്യ - സംതതി - രകവിഷ്വ - ഇന്ദ്രോ - വൈശ്വദേവേനാ -
 ഗ്നയ - ഉശന്തസ്താ - യ - മുശൻ ഹ - തച് ഹ -
 യാം പ്രഥമാ - മൃചാം പ്രാചീ ചതുർ വിഷ്വതിഃ ॥

Begining and ending “padam” of Abisravanam.

സഹസ്രശീർഷാ പുരുഷ - ഓം ॥